

SINTEZA
la Proiectul de Lege
privind Reorganizarea transfrontalieră a societăților comerciale

Nr. d/o	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
1	Ministerul Finanțelor	1	La clauza de armonizare, ținând cont de modelul clauzei de armonizare prevăzut în Anexa nr.1 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, textul „astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2019/1023 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019, Directiva (UE) 2019/1151 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 și Directiva (UE) 2019/2121 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019” se va substitui cu textul „astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (UE) 2021/23 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020”.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		2	Cu referire la art. 1, considerăm necesar completarea acestuia cu norme ce țin de domeniul de aplicare, întru asigurarea clarității și evitarea erorilor de interpretare, având în vedere că inclusiv Directiva ce se propune spre transpunere prevede norme cu aplicabilitate diferită (ex: art. 2, art. 42 din Directiva 2017/1132).	Precizare. Proiectul de lege nu are nevoie de un articol distinct care se referă la domeniul de aplicare. Domeniul de aplicare rezultă din art. 3, care prevede subiecții care se pot supune unei reorganizării transfrontaliere.

				Apoi, fiecare capitol are un articol inițial care stabilește domeniul de aplicare al aceluși capitol.
		3	La art. 2 alin. (1) pct. 25, se propune revizuirea lit. c), care include în definiția noțiunii de „stat membru” și Republica Moldova. Având în vedere ca, potrivit art. 69 din proiect, legea va intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Republica Moldova va avea deja statut de stat membru și va fi inclusă în categoria prevăzută la lit. a). Prin urmare, nu se consideră oportună reglementarea separată a acesteia în noțiunea de „stat membru”.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		4	Cu referire la art.3 alin. (2), menționăm că la momentul actual este în proces de definitivare elaborarea unui proiect de Lege de amendare a Legii nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor, întru asigurarea transpunerii integrale a acquis-ului comunitar în domeniu, cu termen de intrare în vigoare până la data aderării. Conform acestui proiect de Lege, termenul de ”bancă” se va substitui cu „instituție de credit”, iar domeniul de aplicare a Legii nr. 232/2016 se va extinde și asupra firmelor de investiții. Astfel, la prevederea din proiect vizată, în denumirea Legii nr. 232/2016, se propune substituirea cuvântului „băncilor” cu cuvintele „instituțiilor de credit și firmelor de investiții”, întru asigurarea corelării normelor legale.	Nu se acceptă. Preocuparea este justificată, dar proiectul de lege nu poate include, la această etapă, o denumire proiectată a unui act normativ curent.
		5	La art.5, la alin.(5)-(6), ultima propoziție de exclus. Totodată, propunem completarea articolului cu un nou alineat: alin.(7) cu următorul cuprins: „ (7) Taxa percepută conform alin.(5)-(6) se transferă la contul autorității competente.”	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

		6	[1] În partea ce tine de art. 11, alin. (2), cuvintele „prezentul alineat” se va substitui cu textul „alin. (1)”, având în vedere art.86g din Directivă. Concomitent, textul de „interconectare a registrelor” de substituit cu abrevierea „BRIS”, întru respectarea regulilor stabilite prin normele cuprinse în Legea nr.100/2017 referitoare la terminologia actului normativ. [2] La alin. (4), lit. d) cuvintele „de la prezentul alineat” urmează a fi excluse. [3] La fel, constatăm necesar ca textul alin.(7) din art.11, art.31 și art.54 de expus identic din considerentele expuse la alin.(2) art.11. [4] Concomitent, la alin.(8) al art.11, propunem completarea textului, după sintagma „organul înregistrării de stat”, cu sintagma „de la societate”. [5] Aceeași remarcă este actuală și pentru alin.(8) din art.31, precum și pentru alin.(8) din art.54	[1] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. [2] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. [3] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. [4] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. [5] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		7	[1] La art.16, alin.(9), sintagma „art.42² ” urmează a fi înlocuită cu sintagma „42¹ ”, așa cum este stabilit în Codul muncii nr.154/2003. [2] Întru asigurarea unei clarități considerăm necesară revizuirea termenului de „registre competente” din textul art.22 alin.(1).	[1] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. [2] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		8	La art.31 alin.(2), sintagma „cu prezentul articol” de substituit cu sintagma cu „alineatul (1)”, având în vedere art.123 din Directivă. Propunerea dată este relevantă și pentru art.54, alin.(2).	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		9	Cu privire la Capitolul V. Dispoziții finale, reieșind din pct. 9 a Notei de fundamentare, deducem ca implementarea efectivă a proiectului va necesita adoptarea unor acte normative subsecvente de natură procedurală de către autoritățile competente, în vederea operaționalizării noilor mecanisme instituite.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			În acest sens, Comisia Națională a Pieței Financiare urmează să elaboreze și să aprobe regulamentele de procedură aplicabile societăților pe acțiuni autohtone, iar Agenția Servicii Publice - regulamentele de procedură aplicabile societăților cu răspundere limitată autohtone, inclusiv cu privire la desfășurarea procedurilor de înregistrare, modificare și radiere în cadrul reorganizărilor transfrontaliere. În acest context, atragem atenția că potrivit art. 47 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile finale ale actului normativ trebuie să cuprindă reglementări privind obligația autorităților responsabile de executare a actului normativ de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare punerii acestuia în aplicare. Prin urmare, se consideră necesară stabilirea expresă, în Capitolul V al proiectului, a obligației autorităților competente de a elabora și aproba actele normative necesare implementării legii, precum și a termenelor corespunzătoare pentru realizarea acestor acțiuni. De asemenea, se observă că pe parcursul textului proiectului se utilizează formulări diferite ca „site web” și „pagina web”. Respectiv, se recomandă utilizarea unei singure abordări pentru asigurarea unei terminologii unice prin utilizarea termenului de „site web oficial”.	
		10	Potrivit Notei de fundamentare, la pct.4.2, impactul bugetar al proiectului este estimat ca fiind unul limitat și etapizat, fără a genera, la etapa actuală, necesitatea unor alocări imediate suplimentare de la bugetul public național fără menționarea sumei respective, ceea ce contravine Metodologiei de analiză a impactului de	Se acceptă Nota de fundamentare a fost actualizată

			reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.574/2024. Conform metodologiei, pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE se prezintă suma estimată a cheltuielilor necesare pentru punerea în aplicare a legislației UE care urmează a fi transpusă, în special, cheltuielile necesare pentru reformele instituționale și structurale în domeniul public, precum și cheltuielile sectorului public necesare pentru diminuarea costurilor directe asupra societății (mediul de afaceri și cetățenilor). Se indică în mod separat dacă și în ce măsură aceste cheltuieli au acoperirea financiară necesară, cu specificarea surselor de finanțare. În cazul în care transpunerea legislației UE conduce la reducerea unor cheltuieli, acestea se estimează și se prezintă ca beneficii viitoare (pe baza economiilor obținute). La estimarea impactului financiar și argumentarea costurilor estimative se va ține cont de modalitatea de estimare a costurilor documentelor de politici din Republica Moldova. Suma estimărilor impactului financiar se prezintă în fișă estimativă. În cazul în care datele necesare pentru realizarea prognozelor financiare și evaluării impactului bugetar nu sunt disponibile sau nu pot fi obținute cu acuratețe, instituțiile responsabile pot utiliza metode recomandate de experți din domeniu și bune practici internaționale, precum și pot face presupuneri argumentate. Metodologia utilizată pentru analiza impactului de reglementare și sursele folosite se descriu clar și detaliat. Dacă impacturile financiare nu au fost analizate, se explică motivul acestei absențe de analiză.	
--	--	--	---	--

2	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	1	Sub aspectul tehnicii legislative și al clarității normelor propuse, la art. 3 alin. (2) lit. d) pct. 2) se impune clarificarea normei aplicabile în cazul societăților care fac obiectul măsurilor de prevenire a crizelor	Se acceptă. Deoarece legea intră în vigoare doar la data aderării, regulamentul respectiv va face parte din dreptul intern și nu este necesară referința la dispozițiile dreptului intern de punere în aplicare.
		2	art. 11 alin. (2) urmează a fi revizuit, întrucât nu reglementează modalitatea de comunicare a documentelor și nici alte aspecte procedurale relevante aferente acesteia.	Nu se acceptă. El introduce regula accesului public gratuit și prin sistemul BRIS.
		3	art. 11 alin. (5), art. 22 alin. (3), art. 31 alin. (5), precum și alte prevederi similare din proiect necesită reexaminare, având în vedere că legislația națională nu poate institui obligații sau reglementări aplicabile registrelor din alte state membre.	Nu se acceptă. Dreptul intern nu stabilește obligații autorităților din alte state membre. Toate prevederile proiectului de lege urmează a fi citite prin prisma normelor conflictuale cuprinse în ea, cum ar fi art 7: <i>„Dreptul aplicabil transformării transfrontaliere Dreptul statului membru de plecare reglementează procedurile și formalitățile care trebuie îndeplinite în legătură cu transformarea transfrontalieră în vederea obținerii certificatului prealabil transformării, iar dreptul statului membru de destinație reglementează procedurile și formalitățile care trebuie îndeplinite după primirea acestui certificat.”</i> Respectiv, prevederile proiectului de lege se opresc și nu enunță reguli în privința formalităților desfășurate de autoritățile altor state.

				Această metodă de reglementare: norme material/procedurale bilaterale însoțite de norme conflictuale/competență internațională este explicată în Nota de fundamentare (pct. 3.1.1.) și urmează metoda de reglementare a Directivei.
		4	[1] Pentru evitarea unor eventuale interpretări divergente, se consideră necesară revizuirea art. 29 alin. (1), prin precizarea expresă a dispoziției aplicabile dintre cele prevăzute la lit. a) și lit. b), în raport cu situația reglementată de alineatul respectiv. [2] Pe tot parcursul proiectului de lege sintagma „<i>contractele de muncă sau din raporturile de muncă</i>” se va substitui cu textul „contracte individuale de muncă”. În conformitate cu prevederile Codului muncii, raporturile de muncă iau naștere în baza contractului individual de muncă. Prin urmare, referirea distinctă la „raporturile de muncă” este redundantă, iar utilizarea sintagmei „contractele individuale de muncă” asigură claritatea și uniformitatea terminologiei utilizate în cuprinsul proiectului.	[1] Se acceptă. Deoarece legea intră în vigoare doar la data aderării, regulamentul respectiv va face parte din dreptul intern și nu este necesară referința la dispozițiile dreptului intern de punere în aplicare. [2] Nu se acceptă. Observația din aviz este corectă pentru dreptul RM ca drept intern. Trebuie să ținem cont că legea se referă și la efectul raporturilor de muncă născute conform dreptului străin. Este mai prudent de a lăsa sintagma alternativă oferită de Directivă.
		5	În ceea ce privește dispozițiile referitoare la raporturile de muncă, se recomandă completarea art. 24 lit. c), după cuvintele „<i>contractele individuale de muncă</i>” cu cuvintele „<i>contractele colective de muncă</i>”,	Nu se acceptă. Se deviază de la textul directivei. Măsura în care contractele colective de muncă completează drepturile și obligațiile contractelor individuale de muncă urmează să fie determinată de legea aplicabilă.
		6	la art. 43 alin. (4), substituirea textului „<i>contractele de muncă sau din raporturile de muncă</i>” cu textul „<i>contractele individuale de</i>	Nu se acceptă. Motivele sunt indicate mai sus.

			<i>muncă, contractele colective de muncă</i>”. Art. 197¹ din Codul muncii prevede că, în cazul reorganizării unității, cesionarul preia toate drepturile și obligațiile existente ce decurg atât din contractele individuale de muncă, cât și din contractele colective de muncă. În acest context, se consideră oportună reflectarea expresă a acestor categorii de contracte și în cuprinsul normelor propuse, pentru asigurarea unei corelări corespunzătoare cu legislația muncii și garantarea continuității drepturilor salariaților.	
		7	având în vedere că dispozițiile art. 32 alin. (5) reglementează informațiile ce urmează a fi aduse la cunoștința salariaților în contextul fuziunii transfrontaliere, se consideră oportună completarea alineatului menționat cu o literă nouă, cu următorul cuprins: <i>„d) efectele fuziunii transfrontaliere asupra ocupării forței de muncă și măsurile preconizate în raport cu salariații, inclusiv cele privind transferul personalului, reorganizarea activității sau alte măsuri care pot afecta situația acestora.”</i> Completarea propusă este necesară pentru asigurarea unei informări complete a salariaților cu privire la consecințele fuziunii transfrontaliere asupra situației lor profesionale și asupra măsurilor preconizate de societate în raport cu personalul.	Nu se acceptă. Aceste aspecte deja sunt acoperite de alin. (5) lit. a) și art. 30 alin. (2) lit. d). Adăugarea noii litere ar crea paralelisme și devieri de la cadrul uniform UE.
		8	Având în vedere că dispozițiile art. 52 alin. (5) reglementează informațiile ce urmează a fi aduse la cunoștința salariaților în contextul divizării transfrontaliere, se consideră oportună completarea alineatului menționat cu o literă nouă, cu următorul cuprins: „d) efectele divizării transfrontaliere asupra ocupării forței de muncă și măsurile preconizate în raport cu salariații, inclusiv cele	Nu se acceptă. Motivele sunt indicate mai sus.

			privind transferul personalului, repartizarea acestuia între societățile participante la divizare, reorganizarea activității sau alte măsuri care pot afecta situația acestora.” Completarea propusă este necesară pentru asigurarea unei informări complete a salariaților cu privire la consecințele divizării transfrontaliere asupra situației lor profesionale și asupra măsurilor preconizate de societate în raport cu personalul.	
		9	Totodată, având în vedere că proiectul de lege conține reglementări ce vizează direct drepturile și interesele salariaților, inclusiv aspecte referitoare la informarea și consultarea acestora în contextul reorganizărilor transfrontaliere, se recomandă consultarea proiectului cu partenerii sociali, respectiv Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova.	[1] Prin scrisoarea nr. 09-2171 din 26.06.2026 s-a solicitat opinia Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova. Prin urmare opinia este reflectată în sinteză. [2] Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova este membru a grupului de lucru 6 – <i>Dreptul societății comerciale</i> . Respectiv proiectul dat a fost examinat în cadrul ședințelor petrecute cu grupul de lucru.
3	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	1	Lipsa de obiecții și propuneri	Obiecții și propuneri nu au fost prezentate.
4	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	1	1. Riscuri pentru creditori și evaziune fiscală. În acest sens, în vederea scoaterii activelor de sub urmărire, societățile comerciale care înregistrează datorii la bugetul de stat sau instituțiile financiare, ar putea folosi fuziunea sau transformarea transfrontalieră pentru a-și muta patrimoniul într-un alt stat membru, îngreunând recuperarea banilor. Totodată, odată cu transferul sediului în străinătate, creditorii din Republica Moldova vor fi nevoiți să	Se acceptă parțial. <i>Certificatul fiscal</i> Obiectivul propunerii din aviz este realizat de art. 14, art. 17 alin. (2) lit. h) și alin. (4) lit. c), art. 19 alin. (4) lit. b) și art. 14 alin. (10) din proiectul de lege.

			deschidă procese de judecată internaționale, iar acest proces este mult mai complex, costisitor și de lungă durată. Astfel, fie urmează a fi completat art.14 sau după acest articol, propunem următoarele prevederi: <i>„Protecția creanțelor publice și private în cadrul reorganizării transfrontaliere</i> <i>(1) Autoritatea competentă autohtonă eliberează certificatul prealabil reorganizării transfrontaliere doar după prezentarea de către societatea comercială a certificatului privind lipsa datoriilor față de bugetul public național, eliberat de Serviciul Fiscal de Stat.</i> <i>(2) Creditorii comerciali sau privați ai societății, ale căror creanțe sunt născute anterior publicării proiectului de reorganizare transfrontalieră și nu sunt încă scadente, au dreptul să solicite societății constituirea de garanții adecvate (precum gaj, ipotecă, fidejusiune sau scrisoare de garanție bancară).</i> <i>(3) Cererea de constituire a garanțiilor se depune în termen de 30 de zile de la data publicării proiectului de reorganizare. În caz de dezacord între societate și creditor, acesta din urmă are dreptul să conteste reorganizarea în instanța de judecată competentă.</i> <i>(4) Existența unui litigiu pe rolul instanței de judecată cu privire la acordarea de garanții sau recuperarea unor datorii suspendă de drept procedura de eliberare a certificatului prealabil de către autoritatea competentă autohtonă, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești”</i>	Proiectul de lege merge deja mai departe decât Germania și Franța, unde datoriile față de sectorul public sunt doar comunicate informativ (§ 315 alin. (4) pct. 3 UmwG; art. R. 236-29 pct. 9 C. com. francez), fără a constitui motiv de refuz. Estonia nu cere nimic fiscal în dosarul certificatului (§ 433⁹ Codul comercial). Doar Italia și România au condiționat certificatul de verificarea fiscală, iar proiectul de lege se aliniază acestora. Italia a impus inițial societății sarcina de a produce certificatele fiscale (art. 30 D.lgs. 19/2023) și a fost nevoită să relaxeze regimul prin D.lgs. 88/2025, introducând un prag de minimis de 10% din capitalul propriu și declanșatoare limitate. România a evitat problema și a prevăzut că certificatul de atestare fiscală se obține de registrator din oficiu, pe cale interinstituțională (art. 251³³ alin. (4) lit. a) din Legea nr. 31/1990), nu se cere societății. Prin urmare, proiectul se completează art. 17 alin. (4) cu obținerea din oficiu, pe cale interinstituțională, a informațiilor privind obligațiile față de bugetul public. Această soluție are avantajul că elimină un act din sarcina solicitantului și menține legea prietenoasă pentru mediul de afaceri. <i>Alte aspecte:</i>
--	--	--	--	--

				Nu se acceptă tipizarea garanțiilor, deoarece art. 86j alin. (2) din Directivă instituie un test de adecvare, nu o listă. Niciunul dintre cele cinci state de referință nu a tipizat garanția. Art. 14 alin. (6) lit. c) din proiect conține deja criteriile calitative pe care Directiva le impune (valoare echivalentă, bonitate comparabilă, valorificare în aceeași jurisdicție). Nu se acceptă reducerea termenelor sub cele prevăzute de art. 86j din Directivă. Nu se acceptă suspendarea de drept a procedurii administrative. O suspendare de drept pentru orice litigiu privind „recuperarea unor datorii”, cum se propune în aviz, ar bloca certificatul la simpla introducere a oricărei acțiuni, chiar vădit nefondată, ceea ce ar face reorganizarea transfrontalieră inaccesibilă în practică. Art. 18 alin. (4) reglementează deja singura suspendare justificată, aceea legată de contestarea hotărârii adunării generale. Proiectul de lege obține același rezultat pe cale administrativă, care este mai rapidă și mai ieftină pentru creditor Astfel, art. 14 alin. (6) interzice autorității să elibereze certificatul până la satisfacerea creanței, acordul creditorului sau constituirea de garanții adecvate, iar art. 14 alin. (9) lit. c) face din aceasta o
--	--	--	--	---

			condiție documentară a dosarului. Creditorul nu trebuie să inițieze proces, să achite taxă de stat și să aștepte definitivarea. Cât privește procesele internaționale, art. 14 alin. (10) rezolvă chiar acest risc, transpunând art. 86j alin. (4) din Directivă.
	2	2. Riscuri pentru acționarii minoritari. De regulă, în procesul de fuziune cu o entitate străină mult mai mare, acționarii minoritari pot fi marginalizați, iar acest lucru se poate întâmpla și în cazul acționarilor minoritari din Republica Moldova. Deși proiectul de lege prevede dreptul de retragere și primirea unei compensații bănești suplimentare, la calcularea valorii activelor nete pot fi admise și anumite manipulări a prețului acțiunilor, lăsând acționarii cu sume mai mici decât valoarea reală a acțiunilor. Drept mecanism de protecție a acționarilor minoritari, propunem următoarele propuneri, eventual, după art.13, după cum urmează: <i>„Dreptul de retragere și protecția acționarilor minoritari</i> <i>(1) Acționarii care nu au votat în favoarea aprobării proiectului de reorganizare transfrontalieră au dreptul de a se retrage din societate și de a obține o compensație bănească echitabilă în schimbul acțiunilor sau părților lor sociale.</i> <i>(2) Valoarea compensației bănești se stabilește în baza unui raport de evaluare independent, întocmit</i>	Nu se acceptă. Art. 13, care preia textul Directivei, atinge nivelul necesar de protecție a acționarilor minoritari. Dreptul de retragere, acordat și celor care nu au participat la adunare, nu doar celor care au votat contra, adică mai larg decât textul propus în aviz, astfel că alin. (1) propus ar restrânge cercul beneficiarilor. Privitor la suportarea costurilor evaluării de către societate (alin. (2)), deoarece obținerea raportului evaluatorului este obligația societății, ea suportă și costurile asociate conform regulii generale că debitorului îi revin costurile executării (art. 881 Cod civil). Nu se acceptă pragul minim de preț (alin. (3)), care nu are corespondent în niciun stat membru UE de referință și contravine art. 86f alin. (3) și art. 86i alin. (1) din Directivă.

			<i>de un evaluator certificat sau de un expert independent agreeat de părți, desemnat de consiliul societății sau, la cererea minoritarilor, de către instanța de judecată. Costurile evaluării sunt suportate integral de societate.</i> <i>(3) Prețul propus pentru răscumpărare nu poate fi mai mic decât valoarea activelor nete ce revin fiecărei acțiuni/părți sociale, conform ultimei situații financiare auditate, sau valoarea de piață a acestora, aplicându-se valoarea cea mai mare.</i> <i>(4) În cazul în care acționarii minoritari consideră că valoarea compensației oferite este neechitabilă, aceștia au dreptul să conteste prețul în instanța de judecată în termen de 30 de zile de la hotărârea adunării generale. Contestarea prețului în instanță nu suspendă reorganizarea transfrontalieră, dar obligă societatea la plata diferenței de preț stabilite prin hotărâre judecătorească, plus dobânzi penalizatoare”</i>	Niciunul dintre cele cinci state membre UE de referință nu a instituit un asemenea prag. Toate au preluat standardul Directivei, „compensație bănească adecvată”, iar reperele de evaluare din art. 86f alin. (3) sunt formulate alternativ, prin „sau”, adică prețul de piață anterior anunțului sau valoarea societății fără efectul operațiunii. Textul art. 10 alin. (2) din proiectul de lege redă fidel această soluție. Singurul prag existent în cele cinci state este cel italian (art. 2437-ter alin. 3 teza 2 C. civ.), aplicabil doar societăților cotate care derogă statutar de la media pe 6 luni, ipoteză fără relevanță pentru Republica Moldova. În realitate, valoarea activelor nete contabile nu reflectă valoarea economică a participațiunii, deoarece ignoră fondul comercial, contractele în derulare și capacitatea de generare de flux. Un prag pe activ net contabil ar produce rezultate arbitrare în ambele sensuri, deoarece ar supraevalua participațiunile în societăți cu active imobiliare neproductive și le-ar subevalua în societăți de servicii. Consecința practică ar fi blocarea operațiunilor legitime, deoarece o societate nu poate finanța răscumpărări la un preț nelegat de valoarea reală. Mecanismul adecvat de corecție este cel deja prevăzut în proiectul de lege, și anume opinia evaluatorului independent
--	--	--	--	--

			asupra caracterului adecvat, urmată de acțiunea în compensație suplimentară. În privința termenului de 30 de zile de la hotărârea adunării generale pentru contestarea prețului, atragem atenția că prețul se plătește în termen de două luni de la intrarea în vigoare a reorganizării (art. 13 alin. (3)), astfel încât un termen care curge de la adunarea generală ar expira înainte ca asociatul să cunoască dacă și cum a fost plătit. Art. 13 alin. (5) leagă corect termenul de data intrării în vigoare a operațiunii, ca în Germania (§ 4 alin. (1) pct. 5 legea specială germană) și Italia (art. 26 D.lgs. 19/2023). În privința dobânzilor penalizatoare, atragem atenția că deja se aplică deja regimul general al întârzierii în executarea obligațiilor pecuniare din Codul civil (art. 942). O normă specială este inutilă, iar formularea propusă („dobândă penalizatoare”) nu corespunde celei din art. 942, creând confuzie.
		3	3. Riscuri privind protecția salariaților. Admitem că, mutarea sediului unei societăți comerciale într-un alt stat poate genera și concedierea individuală și/sau colectivă a salariaților societății din Republica Moldova, dacă activitatea operațională este relocată fizic, iar implicarea salariaților în astfel de decizii poate fi deficitară din lipsa experienței organelor sindicale pe plan internațional, care ar urma să apere drepturile salariaților sau din alte motive obiective.
			Se acceptă parțial. Se completează art. 17 alin. (2) cu declarația pe proprie răspundere privind respectarea obligațiilor de informare și consultare, după modelul § 315 alin. (3) pct. 2 legea germană privind reorganizarea.

			Prin urmare, ar fi necesară instituirea unui mecanism obligatoriu de informare, consultare și garantare a drepturilor salariale, iar în acest sens înaintăm următoarele propuneri la art.15 sau după acesta: <i>„Protecția drepturilor salariaților în cadrul reorganizării transfrontaliere</i> <i>(1) Administratorii societății comerciale sunt obligați să pună la dispoziția salariaților sau a reprezentanților acestora (sindicatelor) proiectul de reorganizare transfrontalieră și un raport detaliat privind efectele reorganizării asupra contractelor de muncă, cu cel puțin 30 zile înainte de data adunării generale.</i> <i>(2) Raportul prevăzut la alin.(1) urmează să conțină:</i> <i>a) impactul reorganizării asupra locurilor de muncă și a condițiilor de angajare;</i> <i>b) măsurile avute în vedere pentru păstrarea locurilor de muncă în Republica Moldova;</i> <i>c) schimbările care vor apărea în organizarea activității și locul de muncă al salariaților.</i> <i>(3) Reorganizarea transfrontalieră nu constituie un temei de reziliere automată a contractelor individuale de muncă. Toate drepturile și obligațiile societății, care decurg din contractele de muncă și din contractele colective de muncă încheiate în Republica Moldova și aflate în vigoare la data reorganizării, se transferă integral societății succesoare din statul de destinație.</i> <i>(4) În cazul în care reorganizarea transfrontalieră presupune relocarea fizică a activității economice și desființarea locurilor de muncă din Republica Moldova, societatea este obligată să achite salariaților disponibilizați o indemnizație de</i>	Restul propunerilor sunt deja acoperite de art. 8 alin. (2) lit. j), art. 9, art. 15, art. 16, art. 24 lit. c), art. 43 alin. (4) și art. 65 alin. (1) lit. c) din proiectul de lege, la un nivel de protecție superior celui propus. Nu se acceptă indemnizația suplimentară, care excedează obiectul Directivei și nu are precedent în statele membre UE de referință. Materia aparține Directivei 98/59/CE (concedieri colective) și Directivei 2001/23/CE (transfer de întreprindere). Introducerea unei indemnizații în legea de transpunere ar plasa o normă de dreptul muncii într-un act de drept societar, contrar exigențelor de tehnică legislativă și de plasare corectă a materiei. Ar crea un regim mai favorabil pentru salariatul concediat în legătură cu o reorganizare transfrontalieră decât pentru cel concediat într-o restructurare pur internă, fără justificare obiectivă. Totodată, o societate care intenționează să delocalizeze ar putea efectua concedierile înainte de publicarea proiectului, caz în care norma nu s-ar aplica. Rezultatul ar fi contrar obiectivului urmărit, deoarece ar încuraja disponibilizarea prealabilă, nu protecția. În plus, o sarcină financiară aplicabilă numai operațiunilor cu element transfrontalier riscă să constituie o
--	--	--	---	--

			<i>compensare suplimentară, în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare pe unitate, pe lângă plățile prevăzute de Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003.</i> <i>(5) Dovada informării și consultării salariaților, conform prezentului articol, constituie o condiție obligatorie pentru eliberarea certificatului prealabil de către autoritatea competentă autohtonă”.</i>	restricție a libertății de stabilire, în sensul jurisprudenței CJUE (C-106/16, Polbud, punctele 46-52; C-210/06, Cartesio). Protecția efectivă este deja asigurată prin transferul prin efectul legii al contractelor (art. 24 lit. c), art. 43 alin. (4), art. 65 alin. (1) lit. c) din proiectul de lege) și prin aplicarea a Codului muncii, prevăzută de art. 15 alin. (3) și art. 16 alin. (9) din proiectul de lege.
5	Ministerul Energiei	1	Ca urmare a examinării proiectului de lege, se reține că acesta are ca obiectiv instituirea cadrului juridic necesar pentru realizarea transformărilor, fuziunilor și divizărilor transfrontaliere ale societăților comerciale, precum și armonizarea legislației naționale cu prevederile Directivei (UE) 2017/1132 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale. Totodată, având în vedere specificul activităților desfășurate de întreprinderile din sectorul energetic, caracterul strategic al infrastructurilor energetice și obligațiile Republicii Moldova asumate în cadrul Comunității Energetice precum și ca urmare a alinierii cadrului legal și de reglementare în domeniu cu cel al Uniunii Europene, considerăm necesară completarea proiectului cu prevederi care să asigure corelarea acestuia cu legislația sectorială în domeniul energetic. În acest sens, menționăm că, potrivit prevederilor Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, statul asigură funcționarea sigură, fiabilă și eficientă a sectoarelor energetice, iar Agenția Națională	Se acceptă parțial. Se completează art. 17 alin. (1) cu norma prevăzută de art. 86m alin. (1) al doilea paragraf din Directivă, privind respectarea cerințelor sectoriale specifice, și art. 17 alin. (8) cu avizul autorității de reglementare sectorială competente. Nu se preia norma de trimitere propusă, deoarece legislația sectorială se aplică în temeiul propriei forțe juridice, iar art. 29 alin. (1) din proiectul de lege enunță deja regula generală. Niciunul dintre cele cinci state membre UE de referință nu a inserat în legea de transpunere trimiteri la legislația energetică. Dacă se menționează energia, aceleași argumente vor fi invocate pentru sectorul bancar, asigurări, comunicații electronice, transport aerian și feroviar, farmaceutic și jocuri de noroc. Formula generică

			pentru Reglementare în Energetică (ANRE) exercită atribuții de reglementare și supraveghere asupra operatorilor și titularilor de licențe din domeniul energetic. De asemenea, Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică stabilește cadrul normativ privind organizarea și funcționarea sectorului electroenergetic, inclusiv cerințele referitoare la securitatea aprovizionării, separarea activităților reglementate, funcționarea piețelor de energie electrică și dezvoltarea infrastructurii electroenergetice. În acest sens, art. 24 din Legea nr. 164/2025 stabilește o procedură/cerințe privind reorganizarea întreprinderilor electroenergetice, care prevede obligația de notificare în prealabil a ANRE cu prezentarea a informațiile relevante solicitate în acest sens. Precum și condiția că efectele reorganizării care duc la majorarea nejustificată a tarifelor reglementate nu vor fi luate în considerare la aprobarea acestora de către ANRE. Totodată, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale reglementează organizarea și funcționarea pieței gazelor naturale, stabilește cerințe privind separarea activităților reglementate și impune obligații specifice operatorilor de sistem și titularilor de licențe. Prin similitudine cu Legea nr. 164/2025, Legea nr. 108/2016 la art. 18 are stabilită o procedură/cerințe privind reorganizarea întreprinderilor de gaze naturale. În contextul celor expuse, se consideră oportună completarea proiectului de lege cu o normă care să prevadă că reorganizarea transfrontalieră a societăților care desfășoară activități în sectoarele	introdusă în art. 17 alin.(1) le acoperă pe toate.
--	--	--	---	---

			reglementate ale energiei electrice și gazelor naturale se realizează cu respectarea cerințelor prevăzute de legislația sectorială aplicabilă.	
6	Ministerul Afacerilor Interne	1	Se consideră necesară reexaminarea prevederilor proiectului referitoare la participarea filialelor la operațiunile de reorganizare transfrontalieră, inclusiv a dispozițiilor care permit fuziunea prin absorbție între societăți afiliate din cadrul aceluiași grup de societăți, având în vedere particularitățile regimului juridic al filialei consacrat în Codul civil nr. 1107/2002. În acest sens, potrivit art. 290 alin. (1) și (2) din Codul civil, grupul cuprinde persoana juridică care exercită control și toate persoanele juridice controlate de ea (filiale). Persoană juridică controlată (filiala) este persoana juridică supusă controlului altei persoane juridice (persoana juridică care exercită control), fie direct, fie printr-o altă persoană juridică controlată. Prin urmare, în urma revizuirii Codului civil și a republicării acestuia în anul 2019, filiala nu mai reprezintă o simplă subdiviziune a persoanei juridice, ci constituie o persoană juridică distinctă, participantă la raporturi juridice în nume propriu. Totodată, proiectul de lege admite efectuarea reorganizărilor transfrontaliere prin fuziune între societăți care fac parte din același grup de persoane juridice, fără a reglementa distinct situația în care persoana juridică absorbită este o filială constituită în Republica Moldova, iar persoana juridică absorbantă este o entitate străină care exercită controlul asupra acesteia în sensul art. 290 din Codul civil. Or, în ipoteza unei asemenea operațiuni, persoana juridică constituită în Republica Moldova își	Nu se acceptă. Nu se acceptă instituirea de garanții suplimentare sau limitări exprese pentru fuziunile în care societatea autohtonă este absorbită de persoana juridică străină care o controlează, din motivele ce urmează: 1. Operațiunea este definită imperativ la art. 119 pct. 2 lit. c) și d) din Directivă, lista excluderilor de la art. 120 este limitativă, iar CJUE a statuat că prezumțiile generale de abuz sunt disproporționate (C-411/03 SEVIC; C-106/16 Polbud, pct. 40, 62-64). Astfel, în C-106/16, Polbud (Marea Cameră, 2017) CJUE a reținut: • pct. 40 și 62: „faptul că sediul social sau sediul real al unei societăți a fost stabilit în conformitate cu legislația unui stat membru în scopul de a beneficia de o legislație mai favorabilă nu constituie, în sine, un abuz”; • pct. 63: „simplul fapt că o societate își transferă sediul dintr-un stat membru în altul nu poate constitui temeiul unei prezumții generale de fraudă și nu poate justifica o măsură care aduce

			încetează existența, iar patrimoniul acesteia este transmis persoanei juridice absorbante, conform regulilor generale privind efectele fuziunii prevăzute la art. 213 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia de la data înregistrării fuziunii, patrimoniul persoanei juridice absorbite sau al persoanelor juridice care se contopesc trece la persoana juridică absorbantă sau la noua persoană juridică. În consecință, după absorbirea filialei constituite în Republica Moldova de către persoana juridică străină care exercită controlul asupra acesteia, statutul juridic al entității rezultate va fi supus legii naționale a persoanei juridice absorbante. În acest sens, art. 2594 alin. (1) din Codul civil stabilește că legea națională a persoanei juridice este legea statului pe al cărui teritoriu persoana juridică este constituită. Prin urmare, asupra entității absorbante va deveni aplicabilă legea statului străin în care aceasta este constituită. Pe de altă parte, art. 2595 alin. (2) din Codul civil prevede expres că statutul juridic al filialei persoanei juridice pe teritoriul unui alt stat este guvernat de legea statului pe al cărui teritoriu s-a constituit filiala, independent de legea națională a persoanei juridice. Această reglementare asigură, în prezent, aplicarea legislației Republicii Moldova asupra filialelor constituite pe teritoriul său, chiar dacă acestea fac parte din grupuri de societăți controlate din străinătate. Prin urmare, se consideră oportună o analiză suplimentară a admisibilității și oportunității fuziunii prin absorbție a filialelor constituite în Republica Moldova de către persoane juridice străine care exercită controlul asupra acestora în	atingere exercitării unei libertăți fundamentale garantate de tratat”; ● pct. 64: o obligație generală care „echivalează cu instituirea unei prezumții generale de existență a unui abuz” este disproporționată. O normă care ar institui garanții suplimentare sau limitări exprese pentru întreaga categorie a fuziunilor în care filiala autohtonă este absorbită de societatea-mamă străină ar fi o prezumție generală de abuz, sancționată de aceste hotărâri. 2. Art. 2595 alin. (2) cuprinde o normă conflictuală de localizare, care răspunde la o singură întrebare, anume care lege guvernează statutul juridic al filialei. Răspunsul este: legea statului de constituire a filialei, adică legea RM. Scopul istoric al normei este protector pentru statul-gazdă, deoarece împiedică societatea-mamă străină să pretindă că filiala ei locală ar fi guvernată de legea străină. O normă de drept internațional privat are funcție exclusiv de desemnare. Ea nu creează și nu suprimă drepturi substanțiale. A deduce din art. 2595 alin. (2) o interdicție de fuziune este o eroare de categorie, echivalentă cu a susține că o societate nu se poate niciodată dizolva,
--	--	--	---	---

			cadrul unui grup de persoane juridice, inclusiv prin prisma efectelor pe care o asemenea operațiune le poate produce asupra legii aplicabile, asupra regimului juridic al patrimoniului transferat și asupra intereselor economice și juridice protejate de stat. Totodată, se recomandă evaluarea necesității instituirii unor garanții suplimentare sau a unor limitări exprese în proiect pentru asemenea situații, în vederea evitării eludării normelor naționale aplicabile filialelor constituite în Republica Moldova.	deoarece statutul ei organic este guvernat de legea locului de constituire. Corect aplicată, norma conduce la concluzia opusă. Coroborat cu art. 2594 alin. (2) lit. d) din Codul civil, care atribuie legii naționale „chestiunile privind constituirea, restructurarea, dizolvarea și lichidarea persoanei juridice, inclusiv chestiunile de succesiune”, rezultă că legea Republicii Moldova este cea chemată să stabilească în ce condiții filiala autohtonă se dizolvă fără lichidare și își transmite universal patrimoniul. Art. 2595 alin. (2) impune legiuitorului național să reglementeze operațiunea, ceea ce proiectul de lege face. 3. Mai mult, operațiunea criticată în aviz este obligatoriu de reglementat, nu opțională. Art. 119 pct. 2 lit. c) din Directivă definește fuziunea ca incluzând operațiunea prin care o societate „își transferă toate activele și pasivele societății care deține toate titlurile de valoare sau participațiunile reprezentând capitalul său”. Aceasta și este ipoteza descrisă în aviz, transpusă la art. 28 alin. (1) lit. c) din proiectul de lege. Lit. d) acoperă fuziunile „soră” și cele indirecte în cadrul grupului, transpusă la art. 28 alin. (1) lit. d). Formalitățile simplificate
--	--	--	--	---

				obligatorii de la art. 132 sunt transpuse la art. 44. Lista situațiilor în care statele membre UE pot sau trebuie să excludă societăți din domeniul de aplicare este limitativă (art. 120 alin. (2)-(5) din Directivă) și privește exclusiv starea societății, anume lichidarea cu distribuire de active, rezoluția bancară, insolvabilitatea, măsurile de prevenire a crizelor, organismele de plasament colectiv și societățile cooperatiste. Este transpusă fidel la art. 3 alin. (2)-(3) din proiect. Nicio excludere nu este admisă în funcție de tipul operațiunii, de direcția fluxului patrimonial sau de naționalitatea societății care exercită controlul. Directiva (UE) 2019/2121 a mers mai departe și a abrogat fostul art. 121 alin. (1) lit. a), care era ultima normă ce permitea dreptului național să limiteze accesul la fuziunea transfrontalieră.
7	Comisia Națională a Pieței Financiare	1	Cu privire la clauza de armonizare, constatăm că, deși Tabelul de concordanță indică transpunerea Directivei (UE) 2017/1132 cu cele mai recente modificări, iar Proiectul de lege transpune inclusiv prevederi introduse în Directivă prin Regulamentul (UE) 2021/23 (excluserile de la art. 3 alin. (2) lit. b) pct. 2) și lit. d) pct. 2) din Proiectul de lege corespund art. 86a alin. (3) lit. (b) și, respectiv, alin. (4) lit. (c) din Directivă, astfel cum au fost	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			modificate prin regulamentul prenotat), clauza de armonizare nu indică modificarea Directivei (UE) 2017/1132 prin Regulamentul (UE) 2021/23. Astfel, având în vedere prevederile art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și ale pct. 30–31 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, clauza de armonizare urmează a fi completată cu sintagma „astfel cum a fost modificată ultima dată prin Regulamentul (UE) 2021/23 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020”.	
		2	Cu referire la art. 2 alin. (1) pct. 2 din Proiect, considerăm oportună excluderea definiției asociatului, întrucât aceasta poate avea drept efect încurajarea utilizării eronate a termenului „asociat” prin atribuirea constantă a calității de asociați acționarilor. Astfel, se recomandă utilizarea în textul proiectului a sintagmei „asociat/acționar”. Totodată, noțiunile din art. 2 alin. (1), conform art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017, ar trebui numerotate cu punct urmat de paranteză	Nu se acceptă. Codul civil deja folosește noțiunea „asociați” în sens larg, inclusiv cu referire la acționari. A se vedea art. 245 și următoarele. Faptul că această lege folosește noțiunea de asociat în sens larg nu aduce atingere noțiunii de „acționar” folosită în raport cu societățile pe acțiuni și nu aduce atingere sensului restrâns al noțiunii de asociat, de exemplu, în contextul Legii 135/2007. Sintagma „asociat/acționar” este greoaie și nenecesară.
		3	În condițiile în care s-a renunțat la definiția de OPC, precum și pentru claritatea înțelegerii normei, propunem expunerea art. 3 alin. (3) după cum urmează: „(3) Prezenta lege nu se aplică reorganizărilor transfrontaliere la care participă o societate al cărei obiect de activitate este plasamentul colectiv de capitaluri furnizate de	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			către public, care funcționează pe principiul repartizării riscurilor și ale cărei unități de fond sunt răscumpărate sau rambursate, în mod direct sau indirect, din activele acesteia, la cererea deținătorilor săi (organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM)). Sunt asimilate operațiunilor de răscumpărare/rambursare realizate de OPCVM, măsurile luate și îndreptate de acesta pentru a se asigura că nu există diferențe semnificative între valoarea unitară a activului său net și valoarea de piață a titlurilor de participare emise de respectivul OPCVM.”	
		4	Cu privire la art. 4 din Proiectul de lege, constatăm că: [1] a) reglementările aferente organelor competente la art. 4 alin. (2) din Proiect urmează a fi reformulate corespunzător structurilor complexe ale actului normativ, potrivit art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017; [2] b) articolul respectiv creează o disonanță normativă și generează incertitudine atât sub aspectul reglementării, cât și al aplicării sale practice. Astfel, deși alin. (2) lit. a) pct. 1) stabilește în mod clar competența autorității competente de a elibera certificatul prealabil al reorganizării transfrontaliere atunci când Republica Moldova este statul membru de plecare, norma prevăzută la lit. b), potrivit căreia „Autoritatea competentă autohtonă aprobă reorganizarea transfrontalieră atunci când Republica Moldova este statul membru de destinație al transformării transfrontaliere”, lasă neclară aplicarea și conținutul juridic al acestei competențe de „aprobare”. Această formulare ridică problema obiectului asupra căruia se exercită competența autorității	Se acceptă parțial. [1] Lit. a). Se restructurează enumerările din art. 4 alin. (2), precum și din celelalte dispoziții cu structură similară, în conformitate cu Legea nr. 100/2017. [2] Lit. b). Nu se acceptă substituirea propusă. Termenul „aprobă reorganizarea transfrontalieră” transpune fidel art. 86o alin. (1) și (4), art. 128 și art. 160o din Directiva (UE) 2017/1132, care desemnează autoritatea competentă „să controleze legalitatea și să aprobe” operațiunea. Conținutul juridic al acestei competențe este definit expres la art. 21 alin. (2), art. 40 alin. (2) și art. 62 alin. (2) din proiectul de lege, iar raportul cu autoritatea statului membru de plecare este stabilit la art. 21 alin. (5), art. 40 alin. (5) și art. 62 alin. (5) din proiectul de lege.

			competente. Or, alin. (1) limitează expres atribuțiile acesteia la societățile autohtone, în timp ce, în ipoteza în care Republica Moldova are calitatea de stat membru de destinație, operațiunea privește, în mod firesc, o societate străină care își transferă sediul sau se transformă în conformitate cu legislația statului de destinație. Prin urmare, nu este clar dacă noțiunea de „aprobare” vizează verificarea îndeplinirii condițiilor de înregistrare a societății rezultate în Republica Moldova, autorizarea întregii operațiuni de reorganizare transfrontalieră sau o altă competență distinctă. Lipsa unei delimitări exprese va crea incertitudine cu privire la extinderea atribuțiilor autorității competente și la raportul acestora cu competențele exercitate de autoritatea statului membru de plecare. În atare condiții, pentru evitarea interpretărilor, se propune: - substituirea textului „aprobă reorganizarea transfrontalieră atunci când:” din alin. (2) lit. b) cu textul „efectuează verificările necesare în vederea înregistrării și înregistrează societatea sau, după caz, societățile rezultate din reorganizarea transfrontalieră, atunci când:”; - în acest context, urmează a fi aduse precizări și la alin. (1), fiind propusă următoarea redacție pentru acesta: „(1) Pentru aplicarea prezentei legi, autoritatea competentă autohtonă este: a) Comisia Națională a Pieței Financiare, în cazul societăților pe acțiuni, și organul înregistrării de stat, în cazul societăților cu răspundere limitată, în exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (2) lit. a); b) organul înregistrării de stat, în exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (2) lit. b).”; - în conexiune cu această modificare, în tot textul legii (ex. art. 5 alin. (1), (2) și (6)), cuvintele „de	Directiva reglementează aprobarea și înregistrarea în articole distincte (art. 86o și 86p, art. 128 și 130, art. 160o și 160p), iar proiectul de lege reflectă această separare. Astfel, înregistrarea este atribuită exclusiv organului înregistrării de stat prin art. 22 alin. (4), art. 42 alin. (4)-(5) și art. 63 alin. (4) din proiectul de lege, fiind condiționată de finalizarea prealabilă a controlului de legalitate. Contopirea celor două competențe ar dubla norme deja existente, ar fi inaplicabilă în cazul fuziunii prin absorbție de către o societate autohtonă existentă și al divizării parțiale sau prin separare, unde nu se înregistrează nicio societate nouă, și ar intra în coliziune cu regimul taxelor prevăzut de art. 5 alin. (6) și de Legea nr. 220/2007. Proiectul de lege separă deja aprobarea de înregistrare, iar înregistrarea este deja atribuită exclusiv organului înregistrării de stat în alte articole. Art. 4 nu se ocupă de competența de înregistrare de stat, iar adăugarea ei în art. 4 ar complica reglementarea într-o manieră care nu este necesară.
--	--	--	---	---

			aprobare a reorganizării transfrontaliere” se vor substitui cu cuvintele „de înregistrare a societăților rezultate din reorganizarea transfrontalieră” sau, ca alternativă, în text se va face trimitere, în mod corespunzător, la alin. (2) lit. a) și b).	
		5	[1] În partea ce ține de domeniul de aplicare, art. 6 din Proiectul de lege urmează a fi ajustat pentru a corespunde prevederilor art. 4 și, respectiv, art. 21–26 din Capitolul II al Proiectului de lege, întrucât reglementările respective vizează și cazurile când Republica Moldova este statul de destinație al societății. Corelativ, cu referire la domeniul de aplicare al capitolelor II–IV, urmează a fi ajustată terminologia cu care se operează pe parcursul proiectului, întrucât normele privind domeniul de aplicare vizează operațiunile „la care participă o societate autohtonă” (art. 6 și art. 48 alin. (1)), respectiv „o societate constituită în Republica Moldova” (art. 27). Or, în scenariile în care Republica Moldova este stat membru de destinație, societatea transformată, societatea nou-constituită prin contopire sau societatea beneficiară nou-constituită nu are calitatea de societate autohtonă pe durata desfășurării procedurii, astfel încât art. 21–23, art. 40–42, art. 62–64, precum și art. 4 alin. (2) lit. b) din Proiectul de lege rămân, formal, în afara domeniului de aplicare. În context, o redacție a art. 6, propusă și anterior, ar elucida aceste discrepanțe, fiind propusă următoarea redacție: „Articolul 6. Domeniul de aplicare al prezentului capitol (1) Societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată, persoane juridice din Republica Moldova, se pot transforma transfrontalier în una dintre formele de societate prevăzute de legislația unui alt stat membru,	[1] Se acceptă parțial. Art. 6 nu se limitează la cazul când RM este stat de plecare. El include și cazul când RM este stat de destinație. Art. 6 folosește ca și criteriul faptul că o societate autohtonă participă la transformarea transfrontalieră. De fapt, aceeași societate participă în ambele laturi ale transformării transfrontaliere, conform definiției legale: <i>28. transformare transfrontalieră – operațiune prin care o societate, fără a fi dizolvată sau a intra în lichidare, își transformă forma juridică sub care este înregistrată în statul membru de plecare într-o formă juridică a unei societăți dintr-un stat membru de destinație și își transferă cel puțin sediul social în statul membru de destinație, <u>păstrându-și în același timp personalitatea juridică</u>;</i> În redacția actuală a art.6, art. 21–26 se vor aplica societății străine care are ca stat de destinație RM, deoarece, efectul transformării este că ea devine societate autohtonă. Astfel, nu se poate afirma că această transformare nu este o

			cuprinse în anexa II la Directiva (UE) 2017/1132. (2) O societate pentru care legislația unui alt stat membru prevede că poate face obiectul unei transformări transfrontaliere, potrivit legii sale aplicabile, poate fi transformată într-o societate pe acțiuni sau într-o societate cu răspundere limitată, cu înregistrarea persoanei juridice în Republica Moldova, la organul înregistrării de stat.” [2] La rândul său, în vederea asigurării clarității și previzibilității normei, precum și a delimitării explicite a sferei de aplicare a dreptului Republicii Moldova în funcție de calitatea acesteia de stat membru de plecare sau de stat membru de destinație, se propune reformularea art. 7 după cum urmează: „Articolul 7. Dreptul aplicabil transformării transfrontaliere (1) Atunci când Republica Moldova este statul membru de plecare, legea Republicii Moldova se aplică procedurilor și formalităților aferente transformării transfrontaliere desfășurate în vederea eliberării certificatului prealabil al transformării transfrontaliere pentru societatea constituită potrivit legislației Republicii Moldova care urmează să se transforme într-o formă de societate prevăzută de legislația unui alt stat membru. (2) Atunci când Republica Moldova este statul membru de destinație, legea Republicii Moldova se aplică procedurilor și formalităților care, potrivit prezentei legi, trebuie îndeplinite în vederea verificării condițiilor de înregistrare și a înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice a societății rezultate din transformarea transfrontalieră într-una dintre formele de societate prevăzute la art. 6 alin. (2).”	„transformare transfrontalieră la care participă o societate autohtonă” în sensul art. 6. Scopul de bază a art. 6 este de a exclude transformările transfrontaliere care nu au conexiune cu RM, adică în care RM nu este nici stat de plecare și nici stat de destinație. Textul propus la art. 6 nu atinge scopul propus prin art. 6, deoarece nu stabilește domeniul de aplicare al capitolului II, ci enunță o normă materială de drept național. Ea repetă ideea din art. 3 alin. (1) într-un mod mai complicat. Nu putem fi de acord cu interpretarea propusă în aviz și mai ales cu faptul că „societatea transformată, societatea nou-constituită prin contopire sau societatea beneficiară nou-constituită nu are calitatea de societate autohtonă pe durata desfășurării procedurii”. Definiția societății autohtone nu prevede că ea deja este constituită și ea include deci și societatea care urmează fi constituită în cadrul transformării. Prin urmare, în art. 6 s-a introdus precizarea că capitolul II se aplică atunci când societatea autohtonă participă la transformarea transfrontalieră „fie în calitate de societate care se transformă, fie în calitate de societate transformată”.
--	--	--	---	---

				Este abordare mai simplă care nu presupune introducerea unor norme care nu sunt necesare în proiectul de lege. [2] Nu se acceptă. Formularea propusă a art. 7 deviază semnificativ de la textul Directivei și cuprinde o normă conflictuală unilaterală – ea prevede doar când se aplică dreptul Republicii Moldova, lăsând sub tăcerea care aspecte, ale aceleiași operațiuni, nu sunt guvernate de dreptul RM, ci de dreptul celălalt stat membru. Prin urmare, practicianul va fi pus în situația să ghicească care aspecte sunt guvernate de dreptul străin. În plus, este o lacună care duce la netranspunerea întregii norme conflictuale din Directivă. Privitor la alin. (1): • este greșită legarea procedurilor și formalităților în scopul eliberării certificatului. Scopul lor este desfășurarea transformării transfrontaliere ca atare. Certificatul este doar actul care verifică corectitudinea acestor proceduri și formalități. • referința la „într-o formă de societate prevăzută de legislația unui alt stat membru” este greșită, deoarece nu contează ce permite dreptul statului membru, ci
--	--	--	--	--

				contează formele permise de Anexa II la Directivă. • „societatea constituită potrivit legislației Republicii Moldova” este o perifrază care ignoră faptul că proiectul de lege operează cu noțiunea definită de „societate autohtonă”, fiind limitată la SA sau SRL. Privitor la alin. (2): • „procedurilor și formalităților care, potrivit prezentei legi, trebuie îndeplinite în vederea verificării condițiilor de înregistrare” – procedurile și formalitățile nu au ca scop verificarea, ci sunt impuse de lege pentru ca reorganizarea respectivă să ia efect, prin înregistrare. Verificarea nu e un scop în sine, ci corespunderea dreptului intern este scopul; • „într-una dintre formele de societate prevăzute la art. 6 alin. (2)” este o perifrază care ignoră faptul că proiectul de lege operează cu noțiunea definită de „societate autohtonă”, fiind limitată la SA sau SRL.
		6	[1] Redacția art. 8 alin. (2): - lit. a) necesită ajustări pentru a fi corelată cu domeniul de aplicare al prezentului capitol, astfel cum este definit la art.	[1] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			6, precum și cu normele privind legea aplicabilă prevăzute la art. 7. În forma propusă, sintagma „forma juridică și denumirea societății în statul membru de plecare, precum și adresa sediului social în acel stat membru” are un caracter prea general și poate induce concluzia că dispoziția se aplică oricărei societăți al cărei stat membru de plecare este un stat membru al Uniunii Europene. În realitate, în contextul domeniului de aplicare al capitolului, norma vizează exclusiv societățile constituite potrivit legislației Republicii Moldova care fac obiectul unei transformări transfrontaliere, Republica Moldova având calitatea de stat membru de plecare. Pentru asigurarea coerenței interne a reglementării și evitarea unor interpretări extinse, se propune reformularea lit. a) după cum urmează: „a) forma juridică, denumirea și adresa sediului social ale societății autohtone supuse transformării transfrontaliere”, precum și, în aceeași manieră, se va ajusta redacția art. 11 alin. (4) lit. a); [2] - se propune o redacție mai clară pentru lit. e), după cum urmează: „e) drepturile acordate de societatea transformată acționarilor/asociaților sau deținătorilor altor titluri de valoare reprezentând capitalul societății, care conferă drepturi speciale în societatea care se transformă sau măsurile propuse în privința acestora”;	[2] Nu se acceptă. Cercul de subiecți vizați în textul propus în aviz nu corespunde cu cel din Directivă. Cel din art. 86d lit. e) din Directivă este: (1) asociaților care se bucură de drepturi speciale (eng. - <i>members enjoying special rights</i>) sau (2) deținătorilor de titluri de valoare, altele decât participațiunile reprezentând capitalul societății (eng. - <i>on holders of securities other than shares representing the company capital</i>). Propunerea din aviz are două erori, care distorsionează textul Directivei: ● extinde calificativul „se bucură de drepturi speciale” la deținătorii de alte titluri, pe când în Directivă el se referă doar la asociați; ● prevede „deținătorilor altor titluri de valoare reprezentând capitalul societății”, pe când în Directivă se au în vedere deținătorii titluri care nu sunt participațiuni ce reprezintă cote din capital („altele decât”).
--	--	--	--	---

		7	Se va reexamina corectitudinea utilizării termenului „filiale”, în cadrul proiectului de lege, în vederea asigurării coerenței terminologice cu Directiva (UE) 2017/1132 și a coordonării cu prevederile Codului civil al R.M. În acest sens, la art. 9 alin. (5) lit.g) și alin. (8), art.17 alin. (2), lit.g), art.32 alin. (5) lit.c) și alin. (8) și art.52 alin. (5) lit.c) și alin. (8) din Proiectul de lege, se va ține cont de faptul că, potrivit Codului civil, filiala reprezintă o persoană juridică aflată sub controlul unei alte persoane juridice, în timp ce sucursala constituie o structură fără personalitate juridică. Prin urmare, în dispozițiile care vizează raporturile cu salariații, unde se referă la unitățile sau structurile în cadrul cărora aceștia își desfășoară activitatea, se recomandă utilizarea termenului „sucursale”. În cazul în care norma urmărește să acopere atât persoane juridice distincte aflate sub controlul unei alte persoane juridice, cât și structuri fără personalitate juridică, se recomandă utilizarea sintagmei „filiale și sucursale”	Precizare. În materia reorganizării transfrontaliere Directiva nu utilizează noțiunea de branch (sucursală), ci doar cea de subsidiary (filială). Prin urmare, noțiunea „filială” în proiectul de lege transpune corect Directiva și are în vedere exclusiv o persoană juridică distinctă, controlată de altă persoană juridică, iar nu doar o subdiviziune a ei (sensul de până la 1 martie 2019 a noțiunii de „filială”).
		8	Cu privire la art. 11 alin. (2), se propune substituirea sintagmei „în conformitate cu prezentul alineat” cu sintagma „în conformitate cu prezentul articol”, întrucât formularea actuală nu asigură suficientă claritate sub aspectul normei la care se face referire.	Se acceptă parțial. S-a ajustat cu „alin. (1)” conform textului Directivei.
		9	Referitor la art. 13 alin. (6), formularea potrivit căreia „Dreptul statului membru de plecare reglementează drepturile menționate la alineatele (1)–(5)” nu asigură suficientă claritate și previzibilitate în aplicarea normei. Or, în cadrul unui proiect de lege dedicat reorganizărilor transfrontaliere, este necesară indicarea expresă a	Nu se acceptă. Norma este o normă conflictuală, iar nu o normă materială (substanțială). Ea nu are menirea de a spune care lege din Republica Moldova se aplică, ci care sistem de drept se aplică.

			cadrului normativ aplicabil acestor drepturi, fie prin reglementarea lor în prezenta lege, fie prin trimiterea clară la actul normativ relevant. Simpla referire la „dreptul statului membru de plecare” nu permite identificarea concretă a normelor aplicabile și poate genera incertitudine în exercitarea drepturilor prevăzute la alin. (1)–(5). Aceeași observație e valabilă și pentru art. 35 alin. (6) și art. 56 alin. (6).	Drepturile substanțiale deja sunt prevăzute de alin. (1)–(5) și se vor aplica atunci când aceste formalități sunt guvernate de dreptul RM. Art. 86i alin. (5) din Directivă impune să există o asemenea normă conflictuală („<i>Member States shall ensure that the law of the departure Member State governs the rights referred to in paragraphs 1 to 4</i>”).
		10	La art. 16 alin. (1) se propune substituirea textului „normelor privind participarea salariaților în vigoare în statul membru de destinație, dacă acestea există” cu textul „normelor în vigoare privind participarea salariaților, dacă există astfel de norme, în statul membru de destinație”, în vederea alinierii la formularea Directivei (UE) 2017/1132 și a asigurării unei redactări mai clare și mai conforme tehnicii legislative. Aceeași modificare se impune și la art. 16 alin. (2), art. 45 alin. (1) și (2), precum și la art. 59 alin. (1) și (2), pentru asigurarea uniformității terminologice a proiectului.	Se acceptă parțial. S-a preluat formularea din Directivă, în special sintagma „normelor în vigoare... din statul membru”, pentru a se face corecția cu normele în vigoare, iar nu cu participarea salariaților „în statul membru”.
		11	La art.17 alin. (2), textul „se depune de către societate” se substituie cu textul „se depune de către societatea autohtonă”, în vederea delimitării clare a domeniului de aplicare al normei și pentru a exclude orice interpretare potrivit căreia aceasta s-ar aplica și procedurii de eliberare a certificatului prealabil de către autoritatea competentă a unui alt stat membru. Din același considerent se propune excluderea cuvintelor „din statul membru de plecare”, din alin.(3) și, corespunzător, la alin. (6) lit.b) se propune substituirea sintagmei „pragul	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. Lit. b) este clară, deoarece ea enumeră trei indicii detaliate cumulative, conform modelului din legea germană.

			aplicabil prevăzut de legea statului membru de plecare” cu sintagma „pragul aplicabil prevăzut de legislația Republicii Moldova”, întrucât art. 17 reglementează exclusiv procedura de eliberare a certificatului prealabil de către autoritatea competentă a Republicii Moldova, în calitate de stat membru de plecare. Totodată, se recomandă revizuirea redacției lit. b), în vederea asigurării clarității și previzibilității normei, precum și a eliminării eventualelor interpretări echivoce privind condițiile prevăzute de aceasta.	
		12	În contextul propunerii de redactare a art.7 , la art.21 alin. (2) textul „și aprobă transformarea transfrontalieră” se va substitui cu „potrivit art.7 alin. (2)”	Nu se acceptă. Motivele sunt indicate mai sus.
		13	Se recomandă aplicarea unei abordări uniforme de redactare pe întreg parcursul proiectului. Astfel, fracțiile urmează a fi exprimate consecvent fie în cifre, fie în litere, iar termenele indicate în zile vor fi formulate în aceeași manieră, cu respectarea principiilor de coerență și uniformitate a textului normativ.	Precizare. Durata zilelor corespunde cerințelor Directivei și sunt exprimate în cifre. Fracțiile au fost ajustate.
		14	Cu privire la art. 33 din Proiectul de lege (raportul evaluatorului în cazul fuziunii transfrontaliere), constatăm că, potrivit art. 125 alin. (4) din Directivă, renunțarea la examinarea proiectului comun de fuziune transfrontalieră și la raportul evaluatorului este posibilă numai dacă toți asociații fiecăreia dintre societățile implicate în fuziunea transfrontalieră au convenit astfel. Formularea actuală a art. 33 alin. (6) permite însă renunțarea la nivelul fiecărei societăți în parte, fapt ce nu asigură transpunerea corectă a normei prenotate. În consecință, la art. 33 alin. (6), sintagma „sau în cazul societăților în care toți asociații societății	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			convin că renunță la elaborarea acestuia” urmează a fi substituită cu sintagma „sau în cazul în care toți asociații fiecăreia dintre societățile care fuzionează convin că renunță la elaborarea acestuia”.	
		15	Cu privire la art. 45 alin. (1) și (2) și art. 59 alin. (1) și (2) din Proiectul de lege, sintagma „sediul” se va substitui cu sintagma „sediul social”, conform art. 133 alin. (1) și art. 160l alin. (1) din Directivă. Noțiunea „sediu”, definită la art. 2 alin. (1) pct. 17 din Proiectul de lege, include, pentru societățile străine, și administrația centrală sau sediul principal, fiind pasibilă să modifice astfel factorul de legătură pentru determinarea regimului aplicabil participării salariaților.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		16	Capitolul V. Dispoziții finale necesită a fi completat cu norme punctuale care sa asigure aplicarea legii din data intrării ei in vigoare.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat cu norme care obligă autoritățile să adopte, înainte de intrarea în vigoare, actele normative subordonate legii necesare punerii în aplicare.
8	Consiliul Supraveghere Publică a Auditului		În urma examinării, comunicăm că proiectul nu conține prevederi care vizează domeniul de competență al Consiliului de Supraveghere Publică a Auditului și se avizează fără obiecții și propuneri.	Obiecții și propuneri nu au fost prezentate.
9	Agenția Servicii Publice	1	[1] În tot cuprinsul proiectului cuvântul „filiale” la orice formă gramaticală, de substituie cu cuvântul „sucursale”, la forma gramaticală corespunzătoare, în conformitate cu prevederile art. 240 și 241 din Codul civil. [2] Pentru a evita confuzia cu alte registre de stat și a alinia proiectul la HG nr. 955/2022, este imperativă utilizarea denumirii resursei informaționale de bază. Conform HG nr. 955/2022, resursa informațională de bază a statului este „Registrul de stat al unităților de drept” (RSUD).	[1] Nu se acceptă. Textele Directivei transpuse prin prezentul proiect de lege se referă la filiale în sens de <i>subsidiary</i> (societate-fiică), iar nu la sucursale în sens de subdiviziuni ale societății (<i>branch</i>). [2] Se acceptă parțial. În sensul Legii nr. 220/2007 și a Codului civil, registrul de publicitate al persoanelor juridice este RSPJ.

			Menționăm faptul că „Registrul de stat al persoanelor juridice” este doar o parte componentă a RSUD conform art. 2 din Legea 220/2007. Raportarea la RSUD asigură unitatea terminologică cu sistemele de digitalizare moderne (EVO, MConnect). Astfel, art. 2 pct. 14 se va expune în următoarea redacție: <i>„14. Registrul de stat al unităților de drept (în continuare – registru autohton) – resursa informațională de bază administrată de Agenția Servicii Publice, în care se înscriu datele de reorganizare transfrontalieră ale societăților comerciale cu sediul în Republica Moldova;”</i>	Este o chestiune organizatorică faptul că Legea nr. 220/2007 prevede că RSPJ este parte din RSUD. Până la schimbarea denumirii RSPJ sau modificarea legii și substituirea RSPJ, cu RSUD, va fi utilizat, în sensul prezentei legi, RSPJ. Practica o confirmă. Astăzi actele ASP privind societățile se referă la RSPJ, iar nu la RSUD. Nu este necesar de specificat în definiția registrului ce date se înscriu în el. La fel, autoritatea care administrează RSUD este determinată de legea specială, Legea nr. 220/2007.
		2	La articolul 17 alineatul (2) literele i) și j), cuvântul „înscriuri” de substituit cu cuvântul „documente”.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		3	La articolul 29 alineatul (1) litera a), se propune de exclus textul „publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 24 din 29 ianuarie 2004, p. 1–22, CELEX: 32004R0139”.	Nu se acceptă. Este o convenție când în dreptul intern se menționează actele juridice ale UE, inclusiv în clauza de armonizare.
	10	1	În conformitate cu definiția art. 2 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Registrul de stat al persoanelor juridice semnifică una din resursele informaționale care este parte componentă a Registrului de stat al unităților de drept și conține date despre persoanele juridice înregistrate în Republica Moldova. Totodată, atât art. 14 din Legea nr. 467/2003 cu privire la	Se acceptă parțial. În sensul Legii nr. 220/2007 și a Codului civil, registrul de publicitate al persoanelor juridice este RSPJ. Este o chestiune organizatorică faptul că Legea nr. 220/2007 prevede că RSPJ este parte din RSUD.

		informatizare și la resursele informaționale de stat, cât și Hotărârea Guvernului nr. 955/2022, indică Registrul de stat al unităților de drept ca un sistem unic integrat de evidență automatizată a unităților de drept înregistrate în Republica Moldova, inclusiv a societăților comerciale. În acest context, recomandăm ca la art. 2 pct. 14, în definiția noțiunii „registrul autohton”, sintagma „Registrul de stat al persoanelor juridice” să fie substituită cu sintagma „Registrul de stat al unităților de drept”, având în vedere că trimiterea la Registrul de stat al persoanelor juridice se regăsește doar în Legea nr. 220/2007.	Până la schimbarea denumirii RSPJ sau modificarea legii și substituirea RSPJ, cu RSUD, va fi utilizat, în sensul prezentei legi, RSPJ. Practica o confirmă. Astăzi actele ASP privind societățile se referă la RSPJ, iar nu la RSUD. Nu este necesar de specificat în definiția registrului ce date se înscriu în el. La fel, autoritatea care administrează RSUD este determinată de legea specială, Legea nr. 220/2007.
	2	Art. 5 alin. (2) considerăm necesar de revizuit, luând în considerare următoarele aspecte: [1] • În art. 4 lit. h) din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, este consacrat principiul prestării serviciilor publice în formă electronică în mod prioritar (digital-first), care vede asigurarea prestării serviciilor publice în mod prioritar în formă electronică. [2] • Trimiterea expresă la „Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere” este inoportună, întrucât, în prezent, se află în procedura de expertizare proiectul noii legi privind identificarea electronică și serviciile de încredere (număr unic 395/MDED/SIS/2026), act prin care se asigură transpunerea la nivel național a standardelor europene eIDAS 2.0. Potrivit dispozițiilor finale ale proiectului nominalizat, la data intrării în vigoare a noului cadru legal, Legea nr. 124/2022 va fi abrogată integral. Subliniem că, potrivit art. 69 din proiectul	Se acceptă parțial. Proiectul de lege a fost actualizat, cu excepția părții care impune calea electronică drept unica metodă de depunere a cererii. Formularea actuală a art. 5 alin. (2) nu se opune introducerii, în viitor, a principiului că cererile se depun doar online. Textul alin. (2) transpune textul Directivei, care cere să existe calea electronică. Faptul că această cale electronică este calea unică de depunere a cererii nu este o decizie a prezentei legi, ci a unei viitoare reforme. La moment, în materie de drept societar, autoritățile (ASP,

			de lege prezentat spre avizare, aceasta va intra în vigoare la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, moment care, cu un grad ridicat de certitudine, va fi ulterior abrogării Legii nr. 124/2022. Prin urmare, păstrarea trimiterii exprese la Legea nr. 124/2022 ar lăsa norma fără suport juridic chiar din momentul în care aceasta ar deveni operațională, generând o lacună legislativă și impunând o nouă intervenție de modificare a textului. Pentru a asigura o tehnică legislativă fluidă, flexibilă și de perspectivă, este recomandabil utilizarea unei trimiteri generice la cadrul normativ privind identificarea electronică și serviciile de încredere, formulă capabilă să absoarbă automat noul cadru legal eIDAS 2.0, fără a mai necesita intervenții de modificare a textului. • Potrivit pct. 1 și 2 din Hotărârea Guvernului nr. 677/2025 cu privire la consolidarea accesului la serviciile publice electronice în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO utilizat la prestarea serviciilor publice electronice și aprobarea măsurilor necesare pentru implementarea modelului unitar de design, accesul la serviciile publice electronice prestate prin intermediul resurselor și sistemelor informaționale de stat a fost consolidat în cadrul Portalului guvernamental integrat EVO, prin intermediul căruia unitățile de drept au acces simplificat la resursele și sistemele informaționale de stat prin intermediul cărora se prestează servicii publice electronice, la informațiile oficiale de interes public și la datele documentate despre unitățile de drept. Astfel, sub aspectul relației și interacțiunii dintre stat și mediul de afaceri (G2B), elementul esențial și generator de efecte juridice este punctul unic de contact și	CNPF), acceptă cererile atât pe suport durabil, cât și în formă electronică.
--	--	--	---	---

			interfața utilizată de antreprenori, adică Portalul guvernamental integrat EVO. Mai mult decât atât, această abordare simplificată este pe deplin aliniată la cerințele de calitate și transparență impuse de Regulamentul (UE) 2018/1724 privind portalul digital unic (Single Digital Gateway), care se va aplica direct în viitorul apropiat în raport cu funcționalitățile Portalului EVO. Regulamentul european pune accentul exclusiv pe asigurarea accesului facil al utilizatorilor la procedurile online de depunere a cererilor și a documentelor aferente prestării serviciilor publice printr-un portal unificat. La același subiect, informăm că în momentul actual se află în procedură de expertizare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice (număr unic 366/MD/AGE/2026), care prevede instituirea și funcționarea Portalului guvernamental integrat EVO în calitate de portal web național cu relevanță primară în raport cu portalul digital unic (gateway). În contextul celor menționate, la art. 5 propunem expunerea alin. (2) în următoarea redacție: <i>„(2) Cererea de eliberare a certificatului prealabil sau, după caz, de aprobare a reorganizării transfrontaliere, inclusiv documentele aferente, se transmit autorității competente online, prin intermediul Portalului guvernamental integrat EVO, prin utilizarea de către solicitant a serviciilor de încredere, în condițiile cadrului normativ privind identificarea electronică și serviciile de încredere.”</i>	
		3	Art. 5 alin. (4) considerăm necesar de revizuit, luând în considerare următoarele aspecte:	Se acceptă parțial.

			• Potrivit uzanțelor în procedura administrativă, copia de pe un document pe suport de hârtie se consideră reprezentarea (redarea) acestuia pe suport de hârtie, într-o formă perceptibilă, fiind autenticată în modul prevăzut de legislație pentru autentificarea copiilor de pe documentele pe suport de hârtie și conținând mențiunea despre faptul că este copie de pe un document original. • Conform art. 14 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, în procesul prestării serviciilor publice, prestatorul nu este în drept să solicite de la beneficiarul de servicii publice „prezentarea copiilor de pe documente, inclusiv a copiilor legalizate, dacă originalele documentelor respective sunt prezentate pentru verificare de către beneficiarul de servicii publice, cu excepțiile stabilite de lege”. În această ordine de idei, la art. 5 propunem expunerea alin. (4) în următoarea redacție: <i>„(4) În cazul în care solicitantul optează pentru depunerea cererii de eliberare a certificatului prealabil, sau, după caz, de aprobare a reorganizării transfrontaliere, la ghișeul autorității competente pe suport de hârtie, acesta este obligat să-i transmită, prin intermediul poștei electronice, copiile de pe documentele aferente, scanate în format electronic, într-o formă perceptibilă, autentificate în modul prevăzut de legislație pentru autentificarea copiilor de pe documentele pe suport de hârtie și conținând mențiunea despre faptul că sunt copii de pe documente originale. Termenul de finalizare a procedurii administrative nu începe să curgă înainte de recepționarea de către autoritatea</i>	Mențiunea la „autentificare” a fost evitată pentru a nu crea confuzia cu „autentificarea notarială”. Formularea propusă urmează art. 40 alin. (12) din Legea nr. 124/2022 (<i>Copia de pe documentul electronic se consideră reprezentarea (redarea) acestuia pe suport de hârtie, într-o formă perceptibilă. Copia de pe documentul electronic se autentifică în modul prevăzut de legislație pentru autentificarea copiilor de pe documentele pe suport de hârtie și conține mențiunea despre faptul că este copie de pe documentul electronic.</i>). Însă această normă se referă la copia de pe documentul electronic, și nu la copia de pe documente pe suport de hârtie.
--	--	--	--	--

			competentă a copiilor de pe documentele aferente cererii depuse. În cazul în care la depunerea cererii solicitantul prezintă originalele documentelor aferente pe suport de hârtie, autoritatea competentă le verifică la ghișeu, fără a fi necesară transmiterea ulterioară a copiilor acestora în format electronic.”.	
		4	În conformitate cu art. 24 alin. (11) din Legea nr. 234/2021 cu privire la serviciile publice, „Încasarea plăților de către prestatorii de servicii publice pentru serviciile publice prestate cu plată se realizează prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de Guvern.”. Totodată, art. 14 alin. (3) lit. d) din aceeași Lege nr. 234/2021 stipulează că în procesul prestării serviciilor publice, prestatorul nu este în drept să solicite de la beneficiarul de servicii publice „prezentarea documentelor ce confirmă achitarea de către beneficiarul de servicii publice, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, a tarifului/taxei pentru serviciile publice cu plată [...]”. Prin urmare, la art. 17 alin. (2) lit. m) necesită să fie exclusă, iar, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 712/2020 cu privire la serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay), la efectuarea de către solicitant a plății taxei pentru examinarea cererii de eliberare a certificatului prealabil, autoritatea competentă va primi imediat notificarea electronică privind încasarea plății respective.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat. La art. 18 alin. (1) s-a specificat că termenul procedurii administrative nu începe să curgă decât după plata taxei. Autoritatea competentă verifică plata taxei de sine stătător.
		5	La nota de fundamentare la proiect: La capitolele 4.1, 4.2, 5.1 și 5.2. se atribuie AGE responsabilitatea de a asigura: • „suportul tehnic și dezvoltarea soluțiilor de interoperabilitate	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost ajustată.

			aferente” (a se vedea Capitolul 4.1) – ceea ce „va genera anumite costuri administrative, instituționale și tehnice pentru [...] Agenția de Guvernare Electronică (AGE)” (a se vedea Capitolul 4.2.); • „cadrul tehnic și de interoperabilitate necesar conectării autorităților naționale la sistemul BRIS” (a se vedea Capitolul 5.1); • „adoptarea și implementarea soluțiilor tehnice și procedurale necesare pentru realizarea interoperabilității sistemelor informaționale naționale cu sistemul european de interconectare a registrelor comerțului (BRIS – Business Registers Interconnection System)” (a se vedea Capitolul 5.2). Considerăm că aceste formulări necesită a fi revizuite, întrucât exced mandatul instituțional al AGE. Potrivit Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârii Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect), mandatul AGE constă în asigurarea funcționării platformei de interoperabilitate (MConnect) și în stabilirea cerințelor tehnice standard care ar trebui asigurate de către participanții la schimbul de date în utilizarea platformei de interoperabilitate, iar nu în asigurarea interoperabilității fiecărui sistem informațional cu alte resurse și sisteme. Asigurarea interoperabilității unui sistem informațional determinat, conectarea acestuia la un sistem extern și constituirea punctelor de acces aferente revin, în conformitate cu art. 7² și art. 7³ din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, posesorului/deținătorului resursei informaționale respective. În cazul de față, registrul autohton (Registrul de stat al unităților de	
--	--	--	--	--

			drept) este deținut de organul înregistrării de stat (Agenția Servicii Publice), căruia, de altfel, textul proiectului de lege îi atribuie în mod corect operațiunile de schimb de informații prin sistemul BRIS (a se vedea art. 11, art. 22, art. 42 și art. 63). Prin urmare, conectarea registrului autohton la sistemul BRIS, asigurarea interoperabilității acestuia și constituirea eventualelor puncte de acces reprezintă atribuții ale Agenției Servicii Publice, în calitate de deținător al registrului, AGE urmând să asigure exclusiv buna funcționare a platformei de interoperabilitate (MConnect) și atribuții în domeniul interoperabilității juridice, organizatorice, semantice și tehnice. În acest sens, considerăm necesar reformularea pasajelor relevante din Nota de fundamentare, astfel încât rolul AGE să fie circumscris asigurării bunei funcționări a platformei de interoperabilitate (MConnect) și exercitării atribuțiilor în domeniul interoperabilității juridice, organizatorice, semantice și tehnice, prevăzute de Legea nr. 142/2018, Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 și Hotărârea Guvernului nr. 323/2021. Totodată, responsabilitatea pentru conectarea registrului autohton la sistemul BRIS și pentru asigurarea interoperabilității acestuia să fie atribuită expres Agenției Servicii Publice, în calitate de deținător al resursei informaționale Registrul de stat al unităților de drept.	
		6	Suplimentar, atragem atenția că, deși proiectul angajează resurse tehnice ale autorităților implicate, inclusiv ale AGE, nota de fundamentare (pct. 4.1 și 4.2) reține că „cuantumul exact al acestor costuri nu poate fi estimat cu precizie” la etapa actuală. Pentru a asigura conformitatea cu	Precizare. Aceste costuri urmează a fi gestionate în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare, ale eficienței utilizării fondurilor publice și ale sustenabilității

			exigențele Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative referitoare la analiza impactului și estimarea costurilor de implementare, recomandăm completarea Notei de fundamentare cu o estimare, chiar și orientativă, a resurselor și a costurilor aferente, valorificând în acest scop intervalul disponibil până la intrarea în vigoare a legii.	bugetare, cu respectarea strictă a limitelor alocațiilor aprobate prin legea bugetului de stat. Necesitățile financiare inițiale vor fi determinate, în principal, de activitățile aferente proiectării, dezvoltării, configurării, testării, integrării și punerii în exploatare a funcționalităților informatice prevăzute de proiect, precum și de adaptarea infrastructurii digitale existente la noile cerințe funcționale și tehnice. Totodată, acestea pot include acțiuni privind asigurarea interoperabilității cu sistemele informaționale naționale și europene, realizarea evaluărilor de securitate informațională, efectuarea testărilor tehnice și operaționale, precum și implementarea măsurilor necesare pentru garantarea protecției datelor cu caracter personal. Sub aspectul surselor de finanțare, realizarea prevederilor proiectului de lege se va efectua în limitele resurselor financiare aprobate prin legea bugetului de stat pentru autoritățile responsabile, fără a genera obligații financiare suplimentare care să depășească cadrul bugetar aprobat. Implementarea va fi planificată etapizat, în funcție de disponibilitatea fondurilor și de prioritățile stabilite la nivel guvernamental.
	Consiliul Concurenței	1	Potrivit art.17 alin.(9) din proiect, autoritățile publice autohtone cărora li s-a solicitat avizul de	Se acceptă parțial.

		către autoritatea competentă conform alin.(7) și (8) sunt obligați să informeze autoritatea competentă în termen de 30 de zile, dacă, în limitele competențelor lor, există circumstanțe care împiedică eliberarea certificatului prealabil transformării transfrontaliere. Astfel, autoritățile publice autohtone inclusiv Consiliul Concurenței vor fi obligate să emită aviz în termen de 30 de zile dacă există circumstanțe care împiedică eliberarea certificatului prealabil transformării transfrontaliere. Respectiv, stabilirea termenului de 30 de zile pentru prezentarea avizului de către autoritățile publice autohtone nu este argumentat de către autorul proiectului și proiectul nu reglementează momentul începutului calculării termenului pentru emiterea punctului de vedere de către autoritatea națională de concurență. Dacă prin analogie art.25 din Legea concurenței nr.183/2012, prevede în mod expres că Consiliul Concurenței examinează notificarea unei operațiuni de concentrare economică în termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea unei notificări complete, termen stabilit pentru examinarea doar a notificării și a informațiilor necesare de care dispune Consiliul Concurenței. În acest context, considerăm necesar revizuirea termenului propus de art.17 alin.(9) din proiect și racordarea cu termenul deja stabilit de art.25 din Legea concurenței nr.183/2012, de 30 de zile lucrătoare pentru examinarea unei notificări și evaluarea compatibilității concentrării transfrontaliere cu mediul concurențial de la primirea completă a informațiilor necesare.	Momentul începerii curgerii termenului a fost precizat în proiectul de lege. Totodată, trecerea la „30 de zile lucrătoare” prin analogie cu art. 25 din Legea nr. 183/2012 nu se acceptă, deoarece cele două termene privesc proceduri diferite. Termenul din art. 25 guvernează examinarea unei notificări de concentrare economică, o procedură distinctă care rămâne pe deplin aplicabilă dacă transformarea transfrontalieră constituie și o concentrare notificabilă. Avizul din art. 17 alin. (9) semnalează numai existența unor circumstanțe care împiedică eliberarea certificatului, nu autorizează o concentrare. Un termen de 30 de zile lucrătoare (circa 6 săptămâni), cumulat cu consultarea în paralel a mai multor autorități, ar comprima termenul de 3 luni prevăzut de Directivă.
	2	Art.29 alin.(1) din proiect, prevede că o societate care participă la o fuziune transfrontalieră trebuie	Nu se acceptă.

			să respecte dispozițiile și formalitățile dreptului intern care i se aplică. În cazul în care dreptul unui stat membru permite autorităților sale naționale să se opună unei anumite fuziuni interne, din motive de interes public, dreptul respectivei se aplică, de asemenea unei fuziuni transfrontaliere, în cazul în care cel puțin una dintre societățile care fuzionează face obiectul dreptului statului membru respectiv. Această dispoziție nu se aplică, în măsura în care este aplicabil: a) art.21 din Regulamentul (CE) nr.139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi; sau, după caz, b) dispozițiile legale ale Republicii Moldova de punere în aplicare a normelor de la lit.a). Cadrul normativ național de punere în aplicare a normelor privind controlul concentrărilor economice este reglementat de Legea concurenței nr. 183/2012, care consacră, în Capitolul IV, regimul juridic aplicabil concentrărilor economice. În acest context, în vederea asigurării clarității și previzibilității considerăm necesar revizuirea normei art. 29 alin. (1) din proiect, prin substituirea textului „formalitățile dreptului intern care i se aplică” cu textul „Legea concurenței nr. 183/2012 și actele normative ale Consiliului Concurenței” sau după caz trimitere la alte legi naționale.	Art. 29 alin. (1) transpune fidel art. 121 alin. (1) lit. (b) din Directivă. Sintagma „dispozițiile și formalitățile dreptului intern care i se aplică” este intenționat largă și acoperă întregul drept intern aplicabil, între care procesul decizional și protecția salariaților, astfel cum confirmă chiar art. 29 alin. (2). Restrângerea la Legea nr. 183/2012 ar exclude celelalte corpuri de drept aplicabile și ar constitui o transpunere incorectă. Previzibilitatea urmărită de Consiliu se poate asigura în Nota de fundamentare, precizând că, în materie de concurență, dreptul intern aplicabil include Legea nr. 183/2012 și actele normative ale Consiliului Concurenței.
		3	Totodată, considerăm necesar excluderea prevederilor lit. b) de la art. 29 alin. (1) din proiect, întrucât normele art. 21 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 reglementează competența exclusivă a Comisiei Uniunii Europene de control asupra concentrărilor cu dimensiune comunitară, competență care nu poate fi exercitată de Consiliul Concurenței și nu necesită a fi adoptate acte	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			normative de punere în aplicare a art.21 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004.	
	Procuratura Generală	1	[1] Insuficiența criteriului „calității de învinuit ” (art. 17 alin. (6) lit. c)) Proiectul de lege stabilește, la art. 17 alin. (6) lit. c), că un indiciu al existenței unui „scop criminal” îl constituie situația în care „societatea are calitatea de învinuit într-un proces penal sau execută o pedeapsă penală”. Apreciem că acest criteriu este excesiv de restrictiv și poate limita eficiența mecanismului de prevenire a reorganizărilor realizate în scopuri infracționale, din următoarele considerente: - Potrivit art. 204 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală, măsurile asiguratorii pot fi aplicate nu doar învinuitului, ci și bănuitalui sau părții civilmente responsabile. Astfel, o societate comercială poate deține active sechestrate pentru garantarea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune fără a avea, la acel moment, calitatea procesuală de învinuit. - Limitarea verificării exclusiv la existența calității de învinuit poate permite unor societăți aflate în faza de bănuială rezonabilă să obțină certificatul prealabil reorganizării și să transfere activele într-o altă jurisdicție înainte de formularea oficială a învinuirii, ceea ce ar putea diminua efectivitatea măsurilor asiguratorii dispuse în procesul penal. [2] - Potrivit art. 203 din Codul de procedură penală, sechestrul reprezintă o măsură procesuală de constrângere care limitează dreptul de dispoziție asupra bunurilor. Or, reorganizarea transfrontalieră, indiferent de forma acesteia (transformare, fuziune sau divizare), presupune operațiuni susceptibile să producă efecte asupra	[1] Se acceptă. Art. 17 alin. (6) a fost ajustat. [2] Se acceptă parțial. Propunerea ca avizul să comunice existența sechestrelor este deja acoperită de art. 17 alin. (9), deoarece un sechestr care restrânge dreptul de dispoziție asupra activelor vizate de operațiune este o „circumstanță care împiedică eliberarea certificatului”. Alin. (8) a fost completat pentru a include expres această informație. Nu se recomandă transformarea existenței unui sechestr într-un impediment legal automat sub art. 19 alin. (4) lit. a). Directiva cere o evaluare proporțională, de la caz la caz, iar un blocaj automat poate constitui o încălcare a libertății de stabilire, deci o încălcare a dreptului UE. Sechestrul rămâne un indiciu și o informație, iar refuzul se decide în concret, prin evaluarea de la art. 17 alin. (5) coroborat cu art. 19. [3] Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			patrimoniului și structurii participațiunilor societății. În aceste condiții, existența unor sechestre penale active nu ar trebui tratată doar ca o informație relevantă în procesul de evaluare, ci ca un element susceptibil să indice existența unui impediment legal la realizarea reorganizării, în sensul art. 19 alin. (4) lit. a) din proiect. Recomandăm ca avizul emis în condițiile art. 17 alin. (8) și (9) să includă informații nu doar cu privire la calitatea procesuală a societății, ci și referitor la existența unor măsuri asiguratorii active (sechestre penale) aplicate asupra activelor sau participațiunilor acesteia în cadrul unor cauze penale. [3] Totodată, pentru asigurarea rigurozității terminologice și a uniformității de stil cu legislația penală și procesual penală, propunem substituirea sintagmei „scop criminal” din cuprinsul art. 17 alin. (5) și (6), precum și al art. 19 alin. (4) lit. a), cu sintagma „scop infracțional”. O asemenea modificare ar facilita corelarea normei cu terminologia consacrată de legislația penală națională.	
		2	Interoperabilitatea sistemelor și termenul de avizare În conformitate cu art. 17 alin. (9), Procuratura Generală urmează să informeze autoritatea competentă în termen de 30 de zile. Totodată, nota de fundamentare evidențiază necesitatea dezvoltării mecanismelor de interoperabilitate prin intermediul platformei MConnect și al sistemului BRIS. Având în vedere caracterul imperativ al termenului de avizare și volumul potențial al verificărilor	Se acceptă, dar nu în această lege. Ține de actele normative secundare și de interoperabilitate, nu de transpunere. Se reflectă în Nota de fundamentare (Compartimentul 5.2, la măsurile normative subsecvente și la interoperabilitatea prin MConnect/BRIS), menționând accesul Procuraturii la Registrul bunurilor infracționale

			necesare, considerăm oportun ca actele normative secundare să prevadă accesul automatizat al Procuraturii la Registrul bunurilor infracționale indisponibilizate, gestionat de ARBI, în vederea verificării operative a existenței sechestrelor penale și asigurării eficienței mecanismului de control antiabuz.	indisponibilizate gestionat de ARBI, pentru verificarea operativă a sechestrelor.
		3	Mentținerea prerogativelor autorităților în domeniul dreptului penal (art. 26 alin. (2)) Susținem prevederile art. 26 alin. (2), care garantează că validitatea unei reorganizări intrate în vigoare nu aduce atingere competențelor autorităților în domeniul dreptului penal de a dispune măsuri și sancțiuni ulterior datei producerii efectelor reorganizării.	Se ia act.
	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	1	Examinând prevederile proiectului prin prisma competențelor stabilite de Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (în continuare – Legea nr. 308/2017), considerăm necesară reconsiderarea soluției normative propuse la art. 17, alin. (8), lit. c), precum și ajustarea corespunzătoare a Notei de fundamentare. Potrivit art. 17, alin. (8) din proiect, autoritatea competentă este obligată să solicite avizul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cadrul procedurii administrative de eliberare a certificatului prealabil transformării transfrontaliere, iar conform alin. (9), autoritățile avizatoare urmează să informeze autoritatea competentă asupra existenței unor circumstanțe care ar împiedica eliberarea certificatului respectiv. În acest context, relevăm că regimul juridic instituit prin Legea nr. 308/2017 nu atribuie Serviciului competențe de participare la controlul	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			de legalitate al operațiunilor privind reorganizarea, transformarea, fuziunea sau divizarea societăților comerciale și nici competențe de emiteră a unor avize administrative prin care să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității unor asemenea operațiuni. Corespunzător, potrivit art. 19 din Legea nr. 308/2017, atribuțiile Serviciului sunt circumscrise prevenirii și combaterii spălării banilor, infracțiunilor predicat și finanțării terorismului, prin recepționarea, analizarea, prelucrarea și diseminarea informațiilor relevante, efectuarea investigațiilor financiare, cooperarea și schimbul de informații cu autoritățile competente, notificarea riscurilor identificate și exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control prevăzute de lege. Totodată, art. 16 și art. 17 din Legea nr. 308/2017 reglementează expres mecanismele de transmitere, utilizare și schimb de informații între Serviciu și alte autorități competente, iar art. 20 stabilește dreptul Serviciului de a solicita și furniza informații în limitele scopului și competențelor prevăzute de lege. Subsecvent, prin normele respective este instituit mecanismul de cooperare și schimb de informații specializat, specific funcției de Unitate de Informații Financiare a Republicii Moldova, fără a conferi Serviciului atribuții de avizare a procedurilor administrative desfășurate de alte autorități publice. Prin urmare, includerea Serviciului în categoria autorităților avizatoare prevăzute la art. 17, alin. (8) din proiect nu rezultă din cadrul normativ special aplicabil și riscă să genereze o extindere implicită a competențelor instituționale dincolo de limitele	
--	--	--	--	--

			stabilite de Legea nr. 308/2017. Or, participarea unei autorități la procedura de avizare presupune formularea unei poziții instituționale în raport cu obiectul procedurii administrative și cu condițiile de emitere a actului administrativ respectiv, competență care excedează atribuțiilor Serviciului. În același timp, excluderea Serviciului din categoria autorităților avizatoare nu afectează posibilitatea autorității competente de a obține informații relevante în situațiile în care în cadrul evaluării prevăzute la art. 17, alin. (5) din proiect sunt identificate circumstanțe ce necesită furnizarea informațiilor disponibile în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Prin urmare, cooperarea poate fi realizată în condițiile și limitele stabilite de art. 16-20 din Legea nr. 308/2017, fără instituirea Serviciului a unei atribuții formale de avizare. În consecință, solicităm excluderea „Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” din cuprinsul art. 17, alin. (8), și anume litera c), precum și revizuirea Notei de fundamentare a proiectului, prin excluderea referințelor la „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” din lista autorităților obligate să emită avize în procedura de eliberare a certificatului prealabil transformării transfrontaliere, precum și din argumentele utilizate pentru justificarea mecanismului de consultare interinstituțională și costurilor administrative aferente examinării cererilor. În concluzie, considerăm că excluderea Serviciului din mecanismul de avizare nu împiedică exercitarea formelor de cooperare și schimb de informații cu autoritatea competentă, în condițiile	
--	--	--	--	--

			și limitele expres prevăzute de Legea nr. 308/2017, atunci când acestea sunt necesare pentru realizarea atribuțiilor autorităților implicate.	
	Centrul de Armonizare a Legislației	1	Art. 86h (3), 126 (3), 160h (3) din Directivă impun ca aprobarea proiectului de operațiune să necesite o majoritate de „cel puțin două treimi, dar nu mai mult de 90% din voturi”. Proiectul nu reglementează acest aspect, operând cu trimiteri la dreptul comun al societăților comerciale. Astfel, constatăm că, Legea nr. 1134/1997, la art. 60 alin. (2) lit. a), prevede că hotărârile în chestiunile de competență exclusivă a adunării (inclusiv reorganizarea) se adoptă cu 2/3 din voturile reprezentate la adunare, iar art. 60 alin. (3) permite stabilirea în statut doar unor cote mai mari. Legea nr. 135/2007, la art. 58 alin. (1) pct. 2) lit. c), statuează că, reorganizarea se adoptă cu 2/3 din voturile tuturor asociaților, „dacă statutul nu prevede un număr mai mare sau mai mic de voturi”. În concluzie, deși pragul implicit (2/3) din ambele legi este compatibil cu Directiva UE, derogările statutare permise generează două riscuri reale de neconformitate: - în cazul SRL, statutul poate prevedea un număr „mai mic” decât 2/3, coborând sub pragul minim imperativ de 2/3; - la ambele forme (SA și SRL), statutul poate ridica majoritatea fără limită superioară, putând depăși plafonul de 90% impus de Directivă. Se recomandă stabilirea expresă în proiect a majorității de aprobare în marja 2/3 - 90% pentru operațiunile transfrontaliere, înlăturând pentru acestea derogările statutare din art. 58 al Legii nr. 135/2007 și art. 60 alin. (3) din Legea 1134/97.	Precizare. Această reglementare a fost transpusă în proiectul de lege paralel, pentru modificarea unor acte normative (anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale): Art. I. – Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 372–382, art. 341), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 8. Articolul 60: la alineatul (2), litera e) se completează cu enunțul: „Această regulă nu se aplică transformării transfrontaliere a societății.”; alineatul (3) se completează cu enunțul: „Prin derogare, în cazul chestiunilor prevăzute la art. 48 alin. (3) lit. n), atunci când vizează o transformare transfrontalieră sau o divizare transfrontalieră, statutul societății nu poate prevedea cote mai mari de 90% din voturile reprezentate la adunare.”. Art. III. – Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată

				(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 127–130, art. 548), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 6. Articolul 58: (5) În privința chestiunii prevăzute la alin. (1) pct. 2) lit. c) prin statut nu pot fi stabilite cerințe de vot mai mici de 2/3 și mai mari de 90% din voturile tuturor asociațiilor prezenți sau reprezentați la adunarea generală deliberativă.”.
		2	Art. 19 alin. (4) lit. b) din proiect instituie refuzul certificatului prealabil ori de câte ori societatea „înregistrează restanțe față de bugetul public național”. Pe de altă parte, Directiva, la art. 86m (1), al doilea paragraf, admite ca finalizarea formalităților „să cuprindă satisfacerea sau garantarea obligațiilor pecuniare ori nepecuniare datorate autorităților publice”. Astfel, cu referire la acest aspect, proiectul este mai restrictiv decât Directiva excluzând posibilitatea ca societatea să garanteze obligațiile bugetare (în loc de a le stinge integral). O asemenea interdicție necondiționată riscă să fie calificată drept restricție disproporționată a libertății de stabilire (a se vedea jurisprudența CJUE, C106/16, Polbud). În context, se impune reformularea normei naționale pentru a permite alternativ „satisfacerea sau garantarea” obligațiilor bugetare în acord cu art. 86m (1) din actul UE	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.
		3	Cu referire la noțiunea de „specialiști în evaluarea bunurilor/întreprinderi de evaluare” din art. 10, 25, 33, 53 din proiect prin prisma art. 86f, art. 96 și	Nu se acceptă.

			125, art. 160f din Directivă, opinăm că Directiva impune un „expert independent” care se pronunță asupra caracterului adecvat al compensației bănești și al ratei de schimb a participațiunilor, ceea ce implică o evaluare de natură financiară și de audit. Pe de altă parte, proiectul limitează acest rol la „specialiști în evaluarea bunurilor/întreprinderi de evaluare” - un regim guvernat de legislația privind activitatea de evaluare. Astfel, în cazul societăților pe acțiuni și pentru rata de schimb a acțiunilor, evaluatorii de bunuri pot fi insuficient de calificați ori în practica europeană acest rol revine de regulă auditorilor/expertiilor financiari. Astfel, se propune extinderea categoriei experților eligibili (inclusiv, auditori/experti financiari) sau clarificarea competenței, păstrând cerințele de independență din art. 25 al proiectului.	Proiectul preia noțiunea prin care art. 96 și art. 142 din Directivă au fost deja transpuse în dreptul intern. Art. 93 alin. (10)-(12) din Legea nr. 1134/1997 prevede că „unul sau mai mulți specialiști în evaluarea bunurilor din cadrul întreprinderii de evaluare (evaluatori), acționând în numele societăților care fuzionează, dar independent de acestea, analizează contractul de fuziune și întocmesc un raport scris către acționari”, raportul urmând să conțină opinia asupra corectitudinii și rezonabilității proporției de convertire, metodele utilizate și dificultățile de evaluare. Tabelul de concordanță aferent acelei transpuneri a menționat compatibilitatea soluției. Utilizarea aceleiași noțiuni în prezentul proiect asigură un regim unic al raportului de evaluare pentru reorganizarea internă și pentru cea transfrontalieră. O terminologie diferită ar institui două regimuri paralele pentru aceeași sarcină. Obiecția privind insuficiența calificării nu poate fi acceptată, deoarece, art. 15 alin. (1) din Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare instituie certificarea distinctă a evaluatorilor în domeniul valorilor mobiliare, alături de cea a evaluatorilor de bunuri imobile, de bunuri mobile și de obiecte de proprietate intelectuală. Aceasta este categoria profesională competentă să se pronunțe asupra caracterului adecvat al prețului de achiziție a participațiunilor și asupra
--	--	--	--	---

				raportului de schimb. Sintagma „specialist în evaluarea bunurilor” constituie noțiunea generică a Legii nr. 989/2002, iar nu o limitare la bunuri corporale, evaluarea întreprinderii și a valorilor mobiliare intrând în domeniul de aplicare al acelei legi. Art. 10 alin. (2) din proiect prevede, de altfel, aplicarea metodelor recunoscute de standardele de evaluare în vigoare, care includ metodele de evaluare a întreprinderii, iar întreprinderea de evaluare poate include în echipă specialiști cu competențe financiare. Extinderea categoriei la auditori ar genera dificultăți suplimentare. Auditul situațiilor financiare, reglementat de Legea nr. 271/2017, are ca obiect exprimarea unei opinii asupra situațiilor financiare, iar nu determinarea valorii unei societăți sau aprecierea caracterului adecvat al unui preț.
		4	Potrivit proiectului, la fuziune, contestarea ratei de schimb și plata în numerar se inițiază „pe lângă autoritatea competentă” (art. 35 alin. (8)), în timp ce la divizare se inițiază „în instanțele judecătorești” (art. 56 alin. (8)). Cu referire la acest aspect, art. 126a (2) și art. 160i (2) din Directivă lasă la latitudinea statului alegerea autorității, dar este necesară o coerență. Astfel, se propune desemnarea unitară a organului competent pentru ambele operațiuni.	Se acceptă parțial. Referința la autoritățile competente este corectă, deoarece aceasta este o normă de competență internațională, iar dreptul RM nu poate stabili autoritatea străină competentă. Art. 35 alin. (8) a fost completat pentru a introduce norme privind autoritatea competentă din RM - instanțele judecătorești și termenul de prescripție de 2 luni.

				Aceeași ajustare s-a făcut și la art. 56 alin. (8).
		5	Art. 86g paragraf 1 din Directivă prevede expres că, societatea trebuie să poată exclude informațiile confidențiale din raportul expertului supus publicității. Proiectul prevede, la art. 11 alin. (4) lit. d), art. 31 și 54, publicitatea raportului evaluatorului, fără o clauză de protecție a confidențialității. Astfel, se impune introducerea posibilității de excludere a informațiilor confidențiale din raportul publicat	Se acceptă parțial. Observația privind protecția informațiilor confidențiale din raportul evaluatorului supus publicității a fost soluționată prin excluderea raportului evaluatorului din enumerarea de la art. 11 alin. (4) lit. d), art. 31 alin. (4) lit. d) și art. 54 alin. (4) lit. d) din proiect, astfel încât raportul rămâne un document adresat asociațiilor potrivit art. 10, 33 și 53, fără a fi supus publicității. Soluția asigură transpunerea corectă a Directivei, întrucât art. 86g, 123 și 160g alin. (1) lasă la latitudinea statului publicarea raportului expertului independent („statele membre pot cere”), iar clauza privind eliminarea informațiilor confidențiale operează numai în privința raportului dat publicității. În lipsa publicării raportului, preocuparea privind protejarea informațiilor confidențiale este acoperită integral, deoarece nu există o versiune publică a raportului care să necesite redactare. Aceeași opțiune legislativă a fost reținută de statele membre de referință, care supun publicității proiectul de operațiune, nu raportul evaluatorului, acesta din urmă fiind pus la dispoziția asociațiilor și, după caz, a reprezentanților salariaților. În

				Germania, § 308 din Umwandlungsgesetz publică în registru doar planul, iar § 311 pune raportul de verificare la dispoziția asociaților. În România, potrivit Legii nr. 31/1990, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 222/2023, se publică proiectul examinat de expertul autorizat și independent, rapoartele fiind destinate asociaților și salariaților. În Estonia, se publică planul, iar raportul se pune la dispoziția asociaților și a reprezentanților salariaților.
		6	Art. 17, alin. (8) - (9) și art. 18 din proiect impun consultarea obligatorie, în fiecare caz, a 5 autorități - Ministerul Finanțelor, Procuratura Generală, SPCSB, Serviciul Vamal, Consiliul Concurenței, fiecare cu termen de 30 de zile. Art. 86m (12) din Directivă prevede consultarea ca opțiune, în funcție de relevanță. O asemenea consultare obligatorie este o restricție în fapt, care creează risc de prelungiri sistematice. În context, se propune transformarea consultării în una ajustată după relevanță, pentru a nu greva termenul și proporționalitatea.	Nu se acceptă. Se menține consultarea obligatorie a autorităților prevăzute la art. 17 alin. (8), cu precizările de proporționalitate arătate mai jos. Directiva nu interzice organizarea consultării ca etapă obligatorie, ci stabilește un standard minim. Art. 86m alin. (9) și corespondentele acestuia, art. 127 și art. 160o, prevăd că evaluarea scopului abuziv, fraudulos sau infracțional se realizează luând în considerare fapte și împrejurări relevante, inclusiv prin consultarea autorităților relevante, iar art. 86m alin. (12) permite consultarea autorităților competente în domeniile vizate de operațiune. Un control de legalitate și antiabuz efectiv, astfel cum îl impune Directiva, presupune implicarea autorităților care

				dețin informațiile determinante privind obligațiile bugetare, cauzele penale, riscurile vamale și cele concurențiale. Stabilirea unui nucleu predefinit de autorități consultate obligatoriu asigură aplicarea uniformă și previzibilă a controlului și evită ca efectivitatea acestuia să depindă de aprecierea discreționară, de la caz la caz, a autorității competente. Soluția corespunde practicii statelor membre de referință, care integrează alte autorități în procedura de eliberare a certificatului prealabil. În Estonia, registratorul efectuează controlul antiabuz și o verificare de securitate națională, consultând autorități precum Serviciul Fiscal și Vamal. În România, potrivit Legii nr. 31/1990 astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 222/2023, Oficiul Registrului Comerțului obține direct de la autoritățile publice informațiile necesare procedurii. Caracterul obligatoriu al consultării nu încalcă principiul proporționalității. Termenul de avizare este de 30 de zile și curge de la data primirii dosarului complet. Lipsa răspunsului în termen valorează aviz tacit, în sensul că se consideră că nu există circumstanțe care împiedică eliberarea certificatului. Întreaga consultare se încadrează în termenul de 3 luni prevăzut la art. 18, care
--	--	--	--	--

				poate fi prelungit cu cel mult 3 luni numai atunci când sunt necesare informații sau investigații suplimentare. Astfel, mecanismul asigură un control efectiv, uniform și previzibil, fără prelungiri sistematice și fără restricții disproporționate ale libertății de stabilire.
		7	Subsidiar, proiectul național asigură transpunerea Directivei UE cu modificările propuse prin Regulamentul (UE) 2021/23 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un cadru pentru redresarea și rezoluția contrapărților centrale și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1095/2010, (UE) nr. 648/2012, (UE) nr. 600/2014, (UE) nr. 806/2014 și (UE) 2015/2365 și a Directivelor 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2007/36/CE, 2014/59/UE și (UE) 2017/1132 (Text cu relevanță pentru SEE). Atragem atenția că, între timp, a fost adoptată Directiva (UE) 2025/25 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 decembrie 2024 de modificare a Directivelor 2009/102/CE și (UE) 2017/1132 în ceea ce privește extinderea și îmbunătățirea suplimentară a utilizării instrumentelor și proceselor digitale în domeniul dreptului societăților (Text cu relevanță pentru SEE), fiind necesară o examinarea suplimentară prin prisma acesteia, inclusiv, și a Tabelului de concordanță prezentat	Precizare. Proiectul de lege nu are ca scop transpunerea Directivei (UE) 2025/25. Aceasta are un alt grafic de transpunere.
		8	Totodată, atragem atenția asupra faptului că, proiectul național operează cu numeroase trimiteri la Directive UE (a se vedea art. 2, pct. 18 și 23, art. 9, alin. (10), art. 16 (2) și (3), art. 17 (6), art. 32 (10), art. 45 (2) și (3), art. 52 (10) și art. 59 (2)).	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat.

			Astfel, chiar dacă proiectul național va intra în vigoare la data aderării la UE, trimiterile directe la directivele UE nu sunt conforme cu tehnica de transpunere a actelor Uniunii Europene, întrucât acestea nu produc efecte juridice directe în ordinea juridică națională, ci necesită transpunere în legislația statelor membre, prin acte normative interne. În consecință, referințele respective urmează a fi înlocuite cu trimiteri la actele naționale de transpunere sau, după caz, excluse din textul normativ al proiectului. De asemenea, din art. 2, pct. 7 al proiectului se va exclude definiția Directivei (UE) 2017/1132 ori aceasta nu are valoare juridică și relevanță pentru proiectul național, care o reflectă în clauza de armonizare.	
		9	Tabelul de concordanță prezentat urmează a fi revizuit, după cum urmează: - Compartimentul 6 al Tabelului la Directiva (UE) 2017/1132 va include textul integral al actului UE, nu doar prevederile nemijlocit transpuse. Astfel, se vor menționa, în ordinea specificată: articolele, alineatele, paragrafele etc. ale actului juridic european, cu transcrierea tuturor dispozițiilor ce corespund acestora. - Compartimentul 9 al Tabelului de concordanță va fi completat cu explicațiile și motivele care stau la baza netranspunerii sau transpunerii parțiale a prevederilor actului UE, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile actului UE și prevederile proiectului de act normativ național, cât și se vor indica termenele preconizate pentru realizarea transpunerii integrale ale dispozițiilor actului Uniunii Europene și proiectele de acte normative care vor înlătura diferențele de compatibilitate.	Se acceptă. Directiva are două proiecte de lege care o transpun, în diferite părți, dar împreună ele realizează o transpunere totală. Citirea Tabelului de concordanță consolidat pentru ambele proiecte de lege satisface obiecția din aviz.

		10	Clauza de armonizare a proiectului național se va expune în următoarea redacție: “Prezenta lege transpune parțial (transpune: art. 86a - 86t, art. 118 - 134, art. 160a - 160u) Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 169/46 din 30 iunie 2017, CELEX 32017L1132, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2025/25 a Parlamentului European și a Consiliului din 19 decembrie 2024 ”	Se acceptă parțial. Proiectul de lege nu are ca scop transpunerea Directivei (UE) 2025/25. Aceasta are un alt grafic de transpunere.
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	1	La art. 4 alin. (3), proiectul prevede că autoritatea competentă este abilitată să adopte regulamentul privind procedura aplicată în exercitarea competențelor stabilite de lege. Norma este formulată larg și nu delimitează expres obiectul și limitele reglementării subordonate. În lipsa unei asemenea delimitări, există riscul ca prin regulamentele autorităților competente să fie instituite cerințe procedurale suplimentare față de cele prevăzute de lege, inclusiv documente, condiții, etape sau termene care pot afecta previzibilitatea procedurii pentru societățile comerciale. Totodată, desemnarea a două autorități competente diferite, CNPF pentru societățile pe acțiuni și organul înregistrării de stat pentru societățile cu răspundere limitată, impune necesitatea asigurării unei abordări procedurale unitare. În lipsa unor limite clare în lege privind conținutul regulamentelor, există riscul aplicării unor proceduri diferite pentru operațiuni similare, în funcție de forma juridică a societății. Se recomandă completarea alin. (3) cu precizarea că regulamentele autorităților competente pot	Se acceptă parțial. Proiectul de lege a fost ajustat.

			reglementa exclusiv aspecte tehnice și organizatorice ale procedurii, fără a institui condiții, documente, taxe, termene sau temeiuri de refuz suplimentare față de cele prevăzute de lege. Recomandarea dată este făcută ținând cont și de art. 14 din Legea nr. 235/2006, potrivit căruia normele materiale și procedurale de inițiere, desfășurare și lichidare a afacerii, precum și de control asupra afacerii, se stabilesc prin legi, iar autoritățile administrației publice nu sunt în drept să adopte norme primare în aceste domenii.	
		2	[1] La articolul 5, se reglementează procedura administrativă de examinare a cererii de eliberare a certificatul prealabil și aprobarea reorganizării transfrontaliere, indiferent dacă acestea sunt emise în cadrul procedurii de transformare, fuziune sau divizare transfrontalieră. Prin natura și efectele lor juridice, aceste acte întrunesc caracteristicile actelor permissive prevăzute la art. 2 din Legea nr. 160/2011, întrucât constată întrunirea condițiilor stabilite de lege și condiționează realizarea unei operațiuni aferente activității de întreprinzător. În acest context, proiectul urmează a fi corelat cu Legea nr. 160/2011, inclusiv prin includerea certificatului prealabil și a aprobării reorganizării transfrontaliere în Nomenclatorul actelor permissive din anexa la legea 160/2011 și prin asigurarea aplicării regimului juridic general al actelor permissive. În lipsa acestor corelări, pot apărea incertitudini privind procedura aplicabilă, inclusiv în ceea ce privește aprobarea tacită, suspendarea termenului de examinare, temeiurile de refuz și efectele neîncadrării acestor acte în Nomenclator.	[1] Nu se acceptă. 1. Certificatul prealabil nu întrunește niciunul dintre criteriile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 160/2011, care sunt exhaustive și dintre care cel puțin unul trebuie întrunit. El nu constituie o condiție pentru inițierea, desfășurarea sau încetarea activității de întreprinzător într-un domeniu concret, nu se referă la bunuri ori servicii utilizate, fabricate sau comercializate în activitatea de întreprinzător și nu atestă competențe profesionale. Societatea desfășoară aceeași activitate, cu aceleași licențe și autorizații sectoriale, atât înainte, cât și după reorganizare. Se modifică forma juridică și statul de înregistrare, adică elemente de statut, nu accesul la o activitate. 2. Certificatul nu investește solicitantul cu drepturi și obligații pentru activitatea de întreprinzător, cum cere definiția din art.

			[2] La alin. (5) și (6), proiectul stabilește taxa de examinare a cererii de eliberare a certificatului prealabil în mărime de 25.000 lei și taxa de examinare a cererii de aprobare a reorganizării transfrontaliere în mărime de 5.000 lei. Având în vedere că aceste acte constituie acte permissive, taxele aferente acestora urmează a fi stabilite cu respectarea art. 9 din aceeași lege. Potrivit art. 9 alin. (1) din Legea nr. 160/2011, orice plată pentru eliberarea sau prelungirea unui act permisiv trebuie să fie expres prevăzută în Nomenclatorul actelor permissive. Totodată, conform alin. (2), plățile stabilite pentru emiterea actului permisiv și pentru serviciile aferente nu trebuie să depășească costurile de elaborare și emitere a actului permisiv ori costurile serviciilor aferente. În acest context, simpla stabilire a taxei în proiect nu este suficientă, dacă actele respective nu sunt incluse în Nomenclatorul actelor permissive. De asemenea, nota de fundamentare trebuie să conțină justificarea economică a cuantumului taxelor, inclusiv demonstrarea faptului că acestea nu depășesc costurile administrative aferente examinării cererii și emiterii actelor respective.	2 al Legii nr. 160/2011, coroborată cu art. 1 alin. (2) și art. 3 alin. (1) din aceeași lege. Potrivit art. 86n din Directiva (UE) 2017/1132, transpus la art. 20 din proiect, certificatul nici nu se eliberează societății. El se pune la dispoziția autorității competente din statul membru de destinație și a registrelor, prin sistemul BRIS. Destinatarul actului este o autoritate străină, iar efectul lui, potrivit art. 86o alin. (5), este exclusiv probator. 3. În dreptul intern, controlul legalității reorganizării se realizează în interiorul procedurii de înregistrare de stat, nu printr-un act permisiv prealabil. Art. 2 din Legea nr. 220/2007 definește înregistrarea de stat drept certificarea faptului reorganizării, art. 13 alin. (1) lit. c) prevede refuzul înregistrării în caz de încălcare a procedurii legale de reorganizare, iar art. 21 stabilește documentele necesare înregistrării reorganizării. Nici decizia de înregistrare a reorganizării, nici refuzul acesteia nu figurează în Nomenclatorul actelor permissive, deoarece înregistrarea este o tehnică de reglementare distinctă de autorizare, cu regim propriu. 4. Reorganizarea transfrontalieră ridică o singură dificultate față de acest model, anume că actul final de înregistrare se produce, în tot sau în parte, într-un registru străin. Din acest motiv Directiva
--	--	--	--	--

				impune ca rezultatul controlului de legalitate efectuat de statul membru de plecare să fie exteriorizat într-un înscris distinct și transmis prin BRIS. Certificatul prealabil este, așadar, forma exteriorizată a controlului prevăzut de art. 13 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 220/2007, iar nu un act permisiv nou. Simetric, aprobarea reorganizării transfrontaliere, atunci când Republica Moldova este stat membru de destinație, este chiar controlul de legalitate care precedă nemijlocit înregistrarea de stat prevăzută la art. 22, 42 și 63 din proiect. 5. Regimul actelor permissive este, în plus, structural inaplicabil. Art. 4 alin. (1³) din Legea nr. 160/2011 impune ca drepturile confirmate prin actul permisiv să decurgă exclusiv din întrunirea unor cerințe stabilite expres și exhaustiv de lege, iar refuzul să fie posibil numai pentru neîntrunirea acestora. Art. 86m alin. (8) și (9) din Directivă obligă însă autoritatea să evalueze scopurile abuzive, frauduloase sau infracționale de la caz la caz, luând în considerare toate faptele și circumstanțele relevante, ceea ce exclude prin definiție o listă exhaustivă de condiții. Tot astfel, certificatul prealabil nu are termen de valabilitate, se consumă prin transmiterea către autoritatea străină și nu poate fi suspendat, retras sau reperfectat, astfel încât art. 10 și 11 din Legea nr. 160/2011 rămân fără obiect, iar includerea în
--	--	--	--	--

				Nomenclator, care presupune indicarea termenului de valabilitate, nu ar putea fi realizată. Prin urmare, proiectul de lege trebuie să mențină regimul impus de Directiva (UE) 2017/1132. În special, certificatul prealabil nu poate fi obținut prin aprobare tacită, deoarece art. 86m alin. (7)–(8), art. 127 și art. 160m din Directivă impun emiterea lui efectivă, iar art. 86n, 128 și 160n impun transmiterea lui prin sistemul BRIS, unde el constituie probă concludentă pentru autoritatea competentă din celălalt stat membru. [2] Se acceptă. Justificarea economică a cuantumului taxelor, cu demonstrarea faptului că acestea nu depășesc costurile administrative de examinare a cererii și de emitere a actelor, a fost inclusă nota de fundamentare.
		3	La articolul 17, se reglementează inițierea procedurii administrative de eliberare a certificatului prealabil. Având în vedere că certificatul prealabil are natura juridică a unui act permisiv, lista documentelor prevăzute la alin. (2) urmează a fi corelată cu regimul Legii nr. 160/2011, astfel încât solicitantul să cunoască în mod clar și exhaustiv actele necesare pentru examinarea cererii. Astfel: [1] - la alin. (2) lit. d), se prevede prezentarea „tuturor observațiilor transmise societății” potrivit	[1] Se acceptă. La art. 17 alin. (2) lit. d) se prevede expres că, în lipsa observațiilor, aceasta se confirmă prin declarația pe propria răspundere a organului executiv. Autoritatea competentă nu este în drept să solicite alte documente în acest scop. [2] Se acceptă.

			art. 11. Se recomandă de clarificat dacă lipsa observațiilor trebuie confirmată prin declarație pe propria răspundere sau printr-un alt document. În lipsa acestei clarificări, autoritatea competentă ar putea solicita acte suplimentare pentru confirmarea inexistenței observațiilor. [2] - la alin. (2) lit. h), proiectul solicită informații privind îndeplinirea obligațiilor față de bugetul public național, iar la alin. (4) lit. c) se verifică faptul că societatea nu înregistrează restanțe. Ca simplificare se recomandă de inclus declarația pe propria răspundere de lipsă datorii față de buget. [3] - la alin. (7) lit. b), autoritatea competentă poate solicita informații și documente de la societate, fără a fi stabilite limitele acestora. Această prevedere poate conduce la extinderea nejustificată a sarcinilor administrative. Solicitarea documentelor suplimentare trebuie limitată la informațiile strict necesare verificării condițiilor prevăzute de lege. [4] - la alin. (7) lit. e), proiectul permite atragerea unui specialist sau expert „pe cheltuiala solicitantului”. Norma este problematică în raport cu art. 9 din Legea nr. 160/2011, care impune ca plățile aferente emiterii actelor permissive și serviciilor conexe să fie prevăzute expres de lege și să nu depășească costurile aferente. În forma propusă, nu sunt stabilite cazurile în care poate fi atras expertul, criteriile de necesitate, procedura de selectare, plafonul costurilor și modul de contestare a cheltuielilor. Aceasta poate genera costuri imprevizibile pentru solicitant. [5] - la alin. (8)–(10), proiectul instituie consultarea obligatorie a mai multor autorități și permite acestora să consulte, la rândul lor, alte	La art. 17 alin. (2) lit. h) informația se prezintă prin declarație pe propria răspundere. Verificarea de fond se face de autoritatea competentă pe cale interinstituțională, potrivit art. 17 alin. (4) lit. c), fără a impune societății obținerea de certificate. [3] Se acceptă. Art. 17 alin. (7) lit. b) se completează astfel încât informațiile și documentele să poată fi solicitate doar în măsura în care sunt necesare pentru controlul de legalitate și pentru evaluarea prevăzută la alin. (5). Formula corespunde art. 86m alin. (12) din Directiva (UE) 2017/1132. [4] Nu se acceptă. Autoritatea nu-și poate asuma riscul că reorganizarea transfrontalieră este deosebit de complexă. Conform art. 90 Codului administrativ și a normelor corespunzătoare ale CPC, solicitantul suportă costul expertului, iar nu autoritatea (nu instanța de judecată). [5] Nu se acceptă. Preocuparea privind tergiversarea procedurii este acoperită de art. 18 din proiectul de lege. Termenul de 30 de zile pentru avize curge în interiorul termenului general de trei luni, iar riscul
--	--	--	--	---

			autorități relevante. Norma nu stabilește limitele obiectului consultării și nici consecințele neprezentării avizului în termenul de 30 de zile. Lipsa acestor reguli poate conduce la tergiversarea procedurii și la practici administrative neuniforme. Se recomandă stabilirea expresă că neprezentarea avizului în termen echivalează cu lipsa obiecțiilor Observațiile formulate cu privire la procedura de emitere a certificatului prealabil sunt aplicabile în mod corespunzător și procedurilor de emitere a certificatului prealabil al fuziunii transfrontaliere și al certificatului prealabil al divizării transfrontaliere, întrucât proiectul instituie reguli procedurale similare pentru toate formele de reorganizare transfrontalieră.	depășirii acestuia este suportat de autoritatea competentă. Prelungirea este admisibilă numai în ipoteza art. 18 alin. (2), cu obligația, prevăzută la alin. (3), de a comunica solicitantului motivele întârzierii înainte de expirarea termenelor. Instituirea unei prezumții de lipsă a obiecțiilor nu este oportună. Efectele reorganizării transfrontaliere sunt ireversibile, întrucât art. 86t, 134 și 160u din Directiva (UE) 2017/1132, transpuse la art. 26, 47 și 68 din proiect, exclud declararea nulității după intrarea acesteia în vigoare. Un certificat eliberat pe tăcerea unei autorități consultate, în prezența unui impediment real, ar produce consecințe definitive, fără remediu în dreptul societăților. Totodată, art. 86m alin. (1) și (9) din Directivă atribuie controlul de legalitate exclusiv autorității competente și o obligă să ia în considerare toate faptele și circumstanțele relevante, astfel încât aceasta nu poate fi ținută de tăcerea unei alte autorități. Consultarea prevăzută la art. 17 alin. (8) constituie o modalitate de informare, nu un act de codecizie. Lipsa avizului nu figurează, de altfel, printre temeiurile de refuz prevăzute la art. 19 alin. (2) și (4), un refuz întemeiat pe aceasta fiind nelegal.
--	--	--	---	---

		4	La art. 18–21, proiectul reglementează termenul procedurii administrative, soluționarea cererii de eliberare a certificatului prealabil, transmiterea certificatului și aprobarea transformării transfrontaliere de către statul membru de destinație. Având în vedere că actele emise de autoritate competentă sunt acte permisiv, procedura reglementată la art. 18–21 urmează a fi corelată cu regimul juridic general al actelor permissive, inclusiv cu prevederile privind SIA GEAP, termenul de examinare, suspendarea termenului, aprobarea tacită, temeiurile de refuz și includerea actelor în Nomenclatorul actelor permissive.	Nu se acceptă. A se vedea mai sus motivele de certificatele nu sunt acte permissive.
		5	[1] La art. 18 alin. (1), termenul de examinare începe să curgă de la data primirii „cererii complete”, însă proiectul nu corelează această regulă cu mecanismul prevăzut de Legea nr. 160/2011 pentru examinarea cererilor de eliberare a actelor permissive. [2] La alin. (2), posibilitatea prelungirii termenului cu încă trei luni este formulată larg, fără criterii obiective privind cazurile în care pot fi efectuate investigații suplimentare. [3] La alin. (3), proiectul prevede doar comunicarea motivelor întârzierii, fără a stabili consecințele juridice ale depășirii termenului maxim. În lipsa acestor clarificări pot apărea incertitudini privind aplicarea aprobării tacite și drepturile solicitantului în cazul nesoluționării cererii în termen.	[1] Se acceptă. Art. 18 alin. (1) se completează cu obligația autorității competente de a verifica integralitatea cererii și de a notifica solicitantul în termen de 10 zile lucrătoare, cu indicarea tuturor actelor care lipsesc. Solicitățile ulterioare care puteau fi formulate la această verificare nu amână curgerea termenului. Soluția înlătură riscul prelungirii nedeterminate a fazei prealabile. [2] Se acceptă parțial. Cazurile în care termenul poate fi prelungit sunt delimitate prin trimiterea,

			[4] La alin. (4), suspendarea procedurii administrative până la soluționarea definitivă a litigiului poate conduce la blocarea pe termen îndelungat a reorganizării transfrontaliere. Se recomandă reglementarea expresă a actului prin care se dispune suspendarea, obligația de informare a solicitantului și condițiile reluării procedurii.	de la art. 18 alin. (2), la art. 17 alin. (5) și art. 19 alin. (4) lit. a), iar indiciile relevante sunt enumerate la art. 17 alin. (6). Această delimitare transpune art. 86m alin. (9) și (10) din Directiva (UE) 2017/1132, care impune evaluarea de la caz la caz, prin luarea în considerare a tuturor faptelor și circumstanțelor relevante, și exclude stabilirea unei liste exhaustive de criterii. Pentru asigurarea previzibilității, art. 18 alin. (2) se completează cu propoziția: „Prelungirea produce efecte numai dacă motivele acesteia sunt comunicate în scris societății înainte de expirarea termenului prevăzut la alin. (1).” Soluția preia construcția art. 60 alin. (4) din Codul administrativ, potrivit căreia prelungirea are efect doar dacă este comunicată în scris, împreună cu motivele acesteia, adaptând momentul comunicării la termenul special prevăzut de proiect. Prelungirea își păstrează natura de operațiune administrativă și poate fi contestată odată cu actul administrativ individual, conform art. 15 alin. (2) din Codul administrativ. [3] Nu se acceptă. Consecințele depășirii termenului sunt prevăzute de Codul administrativ cum ar fi mijloacele de contestare a inacțiunii.
--	--	--	---	--

				Aprobarea tacită nu poate fi instituită. Art. 86m alin. (7)–(8), art. 127 și art. 160m din Directiva (UE) 2017/1132 impun emiterea efectivă a certificatului prealabil în urma controlului de legalitate, iar art. 86n, 128 și 160n impun punerea lui la dispoziție prin sistemul BRIS, unde acesta constituie probă concludentă pentru autoritatea competentă din celălalt stat membru. Un certificat considerat eliberat tacit nu ar putea fi transmis prin BRIS și nu ar produce efectele prevăzute de Directivă. [4] Se acceptă parțial. Art. 18 alin. (4) se completează cu propoziția: „Suspendarea se comunică societății în termen de 3 zile lucrătoare, cu indicarea motivelor. Pe perioada suspendării, termenele prevăzute la alin. (1) și (2) nu curg.” Obligația de informare a solicitantului este astfel prevăzută expres, cu un termen determinat, prin dezvoltarea art. 81 alin. (3) din Codul administrativ. Se înlătură, totodată, o incertitudine, deoarece art. 81 alin. (4) din Codul administrativ oprește curgerea termenului prevăzut la art. 60 alin. (1) din cod, iar termenul aplicabil procedurii reglementate de proiectul de lege este stabilit la art. 18 alin. (1) și (2).
--	--	--	--	--

				Nu se reglementează un act distinct prin care se dispune suspendarea și nici o cale de atac separată. Suspendarea este o operațiune administrativă și poate fi contestată odată cu actul administrativ individual, conform art. 15 alin. (2) din Codul administrativ. O reglementare derogatorie ar crea o divergență cu regimul general al procedurii administrative, aplicabil prin art. 5 alin. (1) din proiectul de lege. Condițiile reluării procedurii nu necesită reglementare suplimentară. Potrivit art. 81 alin. (1) din Codul administrativ, suspendarea durează până la emiterea hotărârii judecătorești definitive, după care procedura se reia. Art. 18 alin. (4) preia această regulă și adaugă elementul specific transpunerii, respectiv excepția privind acțiunile întemeiate exclusiv pe motivele prevăzute la art. 12 alin. (3) lit. a) și b).
		6	[1] La art. 19 alin. (3), autoritatea competentă „poate” acorda societății posibilitatea de remediere a deficiențelor. Această formulare conferă autorității o marjă discreționară. Se recomandă stabilirea obligației de acordare a unui termen de remediere, cu excepția cazurilor în care deficiențele nu pot fi înlăturate. [2] La art. 19 alin. (4) lit. a), temeiul de refuz privind scopurile abuzive, frauduloase sau criminale trebuie aplicat în baza unor criterii obiective și cu motivare detaliată, pentru a evita refuzuri discreționare.	[1] Se acceptă. Art. 19 alin. (3) se reformulează, astfel încât acordarea unui termen de remediere să constituie obligație a autorității competente, cu excepția cazului în care deficiențele nu pot fi înlăturate. Soluția este mai favorabilă societăților decât art. 86m alin. (7) lit. b) din Directiva (UE) 2017/1132 și este compatibilă cu aceasta. [2] Nu se acceptă.

			[3] La lit. b), refuzul pentru restanțe față de bugetul public național necesită clarificare, în special dacă sunt vizate doar obligațiile certe, lichide și exigibile sau și cele contestate ori eşalonate.	Criteriile de evaluare sunt deja stabilite la art. 17 alin. (5) și (6), care enumeră indiciile relevante și impun evaluarea de la caz la caz, prin luarea în considerare a tuturor faptelor și circumstanțelor pertinente. Această construcție transpune art. 86m alin. (8)–(9) din Directiva (UE) 2017/1132, care exclude o listă exhaustivă de criterii. [3] Precizare Se acceptă preocuparea privind previzibilitatea temeiului de refuz. Sunt excluse expres obligațiile eşalonate sau amânate la plată, dacă graficul este respectat, precum și cele a căror executare este suspendată potrivit legii, indiferent dacă suspendarea operează de drept sau este dispusă de instanță. Nu se acceptă excluderea obligațiilor pentru simplul motiv al contestării lor. Contestarea nu suspendă, prin ea însăși, executarea. O asemenea excludere ar transforma depunerea unei contestații într-un mijloc de a înlătura temeiul de refuz tocmai în cazurile în care controlul de legalitate are miza cea mai mare, respectiv obligațiile fiscale sau vamale de valoare ridicată aflate în litigiu. Riscul este agravat de caracterul ireversibil al operațiunii, deoarece art. 86t, 134 și 160u din Directiva (UE) 2017/1132, transpuse
--	--	--	--	---

				la art. 26, 47 și 68 din proiect, exclud declararea nulității reorganizării transfrontaliere după intrarea acesteia în vigoare. Odată produse efectele, sediul, patrimoniul și personalitatea juridică sunt guvernate de dreptul altui stat membru, iar recuperarea creanței bugetare devine incertă. Criteriul reținut este suspendarea executării, iar nu contestarea. El nu lasă societatea fără remediu, întrucât aprecierea aparține instanței sau rezultă din lege, iar societatea păstrează în orice moment posibilitatea de a garanta obligația. Art. 86m alin. (1) al doilea paragraf din Directivă prevede expres că îndeplinirea procedurilor și formalităților poate include atât executarea, cât și garantarea obligațiilor pecuniare față de organismele publice, soluție transpusă la art. 17 alin. (1) din proiectul de lege. Soluția respectă principiul proporționalității consacrat de art. 29 din Codul administrativ. Refuzul nu operează automat, deoarece art. 19 alin. (3), în redacția propusă, obligă autoritatea competentă să acorde societății un termen rezonabil pentru a achita sau a garanta obligația restantă înainte de a refuza eliberarea certificatului prealabil.
		7	La art. 21, aprobarea transformării transfrontaliere de către autoritatea competentă autohtonă, în	Se acceptă parțial.

			calitate de stat membru de destinație, are de asemenea efecte unui act permisiv. Totuși, proiectul nu stabilește lista completă a documentelor necesare, termenul concret de examinare, temeiurile de refuz și consecințele lipsei unui răspuns în termen. Sintagma „de îndată” nu oferă suficientă previzibilitate pentru mediul de afaceri.	Preocuparea privind previzibilitatea este, în principiu, deja acoperită. Art. 5 alin. (1) din proiect declară aplicabile dispozițiile Codului administrativ, iar art. 60 alin. (1) din cod stabilește un termen de 30 de zile pentru finalizarea procedurii administrative. Sintagma „de îndată” de la art. 21 alin. (4) transpune art. 86o alin. (4) din Directiva (UE) 2017/1132 și se menține, ea operând în interiorul acestui termen. Se completează art. 21 cu alin. (6): 1. se stabilește momentul de la care curge termenul, întrucât procedura depinde și de primirea certificatului prealabil prin sistemul BRIS, element care nu ține de societate, iar art. 86o alin. (5) din Directivă impune acceptarea acestui certificat drept probă concludentă, fără de care aprobarea nu poate fi acordată. 2. se înlătură aplicarea art. 60 alin. (5) din Codul administrativ, care ar permite prelungirea până la 90 de zile, durată disproporționată față de obiectul restrâns al controlului exercitat potrivit art. 21 alin. (2). Termenul special este, totodată, mai scurt decât cel general. Nu se reglementează separat motivarea refuzului și dreptul de contestare. Art. 118 alin. (2) lit. c) și alin. (3) din Codul administrativ impun motivarea completă
--	--	--	--	---

				a actelor administrative defavorabile drept condiție de legalitate, art. 124 impune informarea privind căile de atac, iar art. 19 și 20 reglementează contestarea. Art. 40 și art. 62 se completează cu câte un alineat care aplică art. 21 alin. (6) în mod corespunzător fuziunii și divizării transfrontaliere.
		Evaluarea notei de fundamentare		
		1	În compartimentul 2.2 este prezentat argumentat contextul juridic al intervenției, inclusiv stadiul transpunerii Directivei (UE) 2017/1132, cadrul normativ național existent și diferențele dintre reglementările actuale și cerințele acquis-ului UE. Totodată, sunt descrise elementele care nu se regăsesc în legislația națională pentru realizarea reorganizărilor transfrontaliere, precum mecanismul certificatului prealabil, controlul caracterului abuziv sau fraudulos al operațiunii, cooperarea prin sistemul BRIS și garanțiile speciale pentru asociați, creditorii și salariați. Cu toate acestea, din perspectiva HG nr. 574/2024, compartimentul necesită completări privind definirea problemei. Problema nu trebuie formulată doar ca inexistență a unui cadru normativ special, deoarece lipsa reglementării reprezintă cauza problemei, nu problema în sine. Autorii urmează să descrie efectele practice generate de situația actuală, inclusiv incertitudinea juridică și procedurală pentru societățile care ar putea realiza reorganizări transfrontaliere, dificultatea autorităților de a examina asemenea operațiuni în lipsa unor competențe și proceduri clare, precum și	Se acceptă. Compartimentul 2.2 se reformulează, astfel încât problema să fie descrisă prin efectele sale practice, iar inexistența cadrului normativ special să fie prezentată drept cauză. Sunt descrise incertitudinea juridică și procedurală pentru societățile care ar iniția o reorganizare transfrontalieră, imposibilitatea autorităților competente de a examina asemenea operațiuni și de a coopera cu autoritățile din alte state, precum și recurgerea societăților la soluții substitutive costisitoare, cum ar fi lichidarea urmată de reconstituire în altă jurisdicție, ori la operațiuni de mobilitate realizate pe căi indirecte, sustrate controlului statului, cu risc pentru creanțele bugetare și pentru drepturile creditorilor și ale salariaților. Reformularea dezvoltă elementul deja prezent în compartiment, potrivit căruia situația actuală constituie un obstacol

			consecințele asupra exercitării libertății de stabilire și asupra procesului de integrare în piața internă a Uniunii Europene. Compartimentul urmează să fie completat și prin identificarea expresă a principalelor părți interesate afectate. Pe lângă societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată, trebuie menționați asociații/acționarii, creditorii, salariații, evaluatorii, Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare și autoritățile consultate în procedura administrativă. Pentru aceste categorii este necesară o descriere succintă a modului în care sunt afectate de situația actuală și de soluțiile propuse. De asemenea, în măsura disponibilității datelor, autorii urmează să includă informații privind potențialul de aplicare al noilor mecanisme, inclusiv numărul societăților care ar putea beneficia de reglementare și alte date relevante pentru aprecierea dimensiunii fenomenului. Având în vedere că mecanismul este nou pentru Republica Moldova, nu este obligatorie prezentarea unor statistici privind reorganizările transfrontaliere deja realizate, însă este necesară indicarea datelor disponibile care pot justifica relevanța intervenției. Totodată, secțiunea trebuie completată cu scenariul de bază („a nu face nimic”), prin descrierea consecințelor menținerii situației actuale asupra societăților comerciale, autorităților competente, protecției asociațiilor, creditorilor și salariaților, precum și asupra procesului de armonizare cu acquis-ul UE și a angajamentelor asumate de Republica Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană.	incompatibil cu libertatea de stabilire prevăzută la art. 49 și 54 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, astfel cum rezultă din cauzele C-411/03 SEVIC Systems, C-210/06 Cartesio, C-378/10 VALE și C-106/16 Polbud. Se acceptă completarea cu identificarea părților interesate, respectiv societățile pe acțiuni și societățile cu răspundere limitată, asociații și acționarii, creditorii, salariații, evaluatorii, Agenția Servicii Publice, Comisia Națională a Pieței Financiare și autoritățile consultate în procedura administrativă, cu descrierea modului în care fiecare categorie este afectată. Se acceptă includerea datelor privind potențialul de aplicare. Datele privind originea capitalului social și apartenența la grupuri cu prezență în state membre nu sunt disponibile în formă agregată în Registrul de stat al persoanelor juridice, aspect precizat expres în notă. Se acceptă completarea cu analiza consecințelor menținerii situației actuale, prezentată ca analiză a efectelor întârzierii transpunerii, iar nu ca opțiune alternativă de politică publică, întrucât transpunerea Titlului II din Directivă decurge din angajamentele asumate în procesul de aderare la Uniunea Europeană.
--	--	--	--	--

		2	[1] În capitolul 3 sunt destul de detaliat descrise soluțiile normative propuse și justifică, din perspectivă juridică, conținutul proiectului de lege, tehnica de reglementare utilizată și principalele opțiuni de transpunere a Directivei (UE) 2017/1132. Totuși, din perspectiva cerințelor HG nr. 574/2024, compartimentul necesită completări pentru a evidenția procesul de fundamentare a soluțiilor de reglementare. În primul rând, autorii urmează să formuleze explicit obiectivul general și obiectivele specifice ale intervenției. Acestea pot fi deduse din conținutul notei, însă nu sunt prezentate distinct, astfel încât să permită evaluarea modului în care soluțiile propuse contribuie la soluționarea problemei identificate în compartimentul 2.2. La fel, compartimentul trebuie completat și printr-o legătură mai clară între problemele identificate și soluțiile propuse. [2] În ceea ce privește capitolul 4, se descrie principalele costuri de conformare care pot apărea pentru societățile ce aleg să inițieze o reorganizare transfrontalieră, inclusiv costurile de consultanță, raportare, evaluare, publicitate, taxe administrative, garanții pentru creditori și proceduri privind participarea salariaților. Este corect menționat faptul că reorganizarea transfrontalieră este o operațiune voluntară, iar societățile vor iniția procedura doar dacă beneficiile anticipate justifică aceste costuri. [3] Totuși, se recomandă ca autorii să completeze nota cu estimări orientative ale costurilor, cel puțin sub forma unor intervale sau exemple. Nu este	[1] Se acceptă. Capitolul 3 se completează cu formularea distinctă a obiectivului general și a obiectivelor specifice, corelate expres cu efectele identificate la pct. 2.2. [2] Se acceptă. Pct. 4.2 descrie activitățile acoperite, respectiv examinarea dosarului de treisprezece componente prevăzut la art. 17 alin. (2), certificarea conformității cu cele trei regimuri de protecție, evaluarea prevăzută la art. 17 alin. (5) și (6), organizarea consultării obligatorii a cinci autorități și operațiunile aferente sistemului BRIS. Efortul de coordonare a consultărilor este un cost al autorității competente, autoritățile consultate răspunzând în limita atribuțiilor funcționale, fără perceperea unei plăți. Autoritatea nu dispune de posibilitatea corectării ulterioare a unei erori, întrucât certificatul transmis prin BRIS constituie probă concludentă potrivit art. 86o alin. (5), iar operațiunea finalizată nu mai poate fi declarată nulă potrivit art. 86t, 134 și 160u din Directivă. [3] Se acceptă parțial. Estimări cifrice nu pot fi prezentate, din motivele expuse la pct. 4.3.2.

			suficient să se menționeze că aceste costuri variază în funcție de complexitatea operațiunii. Pentru corespunderea cu metodologia AIR, trebuie estimate, după caz, costurile medii pentru consultanță juridică și financiară, raportul evaluatorului, publicarea în registru, constituirea garanțiilor și organizarea procedurilor de informare sau negociere cu salariații. De asemenea, este recomandabil să justifice cuantumul taxelor administrative de 25.000 lei și 5.000 lei. Nota trebuie să explice cum au fost calculate aceste sume, ce activități administrative acoperă, câte autorități sunt implicate, care este volumul estimat de lucru și dacă taxele nu depășesc costurile reale ale serviciului prestat. [4] Conform metodologiei AIR trebuie completat și cu o diferențiere a impactului pe categorii de întreprinderi. Costurile pot avea o pondere diferită pentru societățile mari, pentru grupurile de companii și pentru SRL-urile mici sau mijlocii. Chiar dacă mecanismul este voluntar, analiza trebuie să arate dacă taxele și obligațiile procedurale pot reprezenta o barieră practică pentru anumite categorii de societăți.	Proiectul nu impune obligații noi societăților autohtone, ci le deschide căi noi de stabilire în alte state membre, astfel încât societatea care nu participă la o reorganizare transfrontalieră nu are nimic de făcut pentru a se conforma legii. Mecanismul este nou, iar operațiuni de acest tip nu au fost realizate în Republica Moldova, deci nu există bază empirică. Componentele principale reprezintă prețuri de piață pentru servicii ale unor profesioniști independenți, asupra cărora autorul nu exercită control. Nota prezintă, în schimb, structura completă a costurilor pe categorii la pct. 4.3.1, precizează ponderea minoritară a taxelor în costul total și indică excepțiile prin care proiectul reduce aceste costuri. [4] Se acceptă. Pct. 4.3.3 arată că taxele sunt fixe deoarece verificările prevăzute la art. 17 se efectuează identic pentru orice solicitant, iar costul controlului nu se reduce proporțional cu dimensiunea societății, o taxă redusă pentru anumite categorii însemnând subvenționare din buget, contrar art. 116 alin. (2) din Codul administrativ. Sunt prezentate elementele care atenuează impactul asupra societăților mici, respectiv caracterul voluntar al operațiunii, ponderea
--	--	--	--	---

				minoritară a taxelor și excepțiile privind raportul organului executiv, raportul evaluatorului și regimul participării salariaților. Cuantumul a fost stabilit astfel încât să nu constituie un obstacol practic în calea libertății de stabilire, întrucât o taxă disproporționată ar lipsi de efect util mecanismele instituite prin Titlul II din Directivă.
			Secțiunea 6 din perspectiva HG nr. 574/2024 necesită completare, deoarece nu descrie suficient modul în care au fost consultate părțile cu interese majore în etapa analizei impactului de reglementare. Se descrie acțiunile de transparență și consultare realizate până la această etapă, inclusiv publicarea anunțului de inițiere pe pagina Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe platforma particip.gov.md, precum și organizarea ședințelor de lucru din 2 martie 2026 și 7 mai 2026. Totuși, pentru corespunderea deplină cu cerințele HG nr. 574/2024, compartimentul trebuie completat cu rezultatele consultărilor desfășurate. Autorii urmează să indice cine a participat la ședințele menționate, ce propuneri sau obiecții au fost formulate, care dintre acestea au fost acceptate, care au fost respinse și din ce motive. Compartimentul trebuie completat și cu informații privind consultarea părților direct afectate de proiect, nu doar a autorităților publice. Având în vedere că proiectul vizează societăți comerciale, asociați/acționari, creditorii, salariați, evaluatori și mediul investițional, autorii trebuie să indice dacă au fost consultate aceste grupuri interesate.	Se acceptă. Secțiunea a fost completată.

	Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova	1	Exprimăm susținerea pentru inițiativa legislativă promovată, având în vedere necesitatea armonizării legislației naționale cu acquis-ul Uniunii Europene în domeniul operațiunilor transfrontaliere ale societăților comerciale și asigurării unui cadru juridic consolidat și adaptat cerințelor Uniunii Europene pentru desfășurarea acestora. Totodată, apreciem prevederile proiectului referitoare la informarea, consultarea și participarea salariaților în cadrul operațiunilor transfrontaliere, care urmăresc asigurarea respectării drepturilor și intereselor acestora, în conformitate cu prevederile Codului muncii nr. 154/2003 și cu standardele europene aplicabile în domeniu.	Obiecții și propuneri nu au fost prezentate.
--	--	----------	---	---